

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Gorzów Wielkopolski, dnia środa, 4 grudnia 2019 r.

Poz. 3223

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ZIELONEJ GÓRZE W 2018 ROKU

Spis treści

1. WSTĘP	3
2. RADA NADZORCZA.....	6
3. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU.....	7
4. POMOC PUBLICZNA.....	8
5. KONTROLE.....	8
5.1. Kontrole zewnętrzne.....	8
5.2. Kontrole wewnętrzne.....	9
6. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ.....	10
7. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA.....	11
8. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA.....	13
8.1. Źródła finansowania działalności Funduszu.....	13
8.2. Realizacja zadań statutowych.....	14
8.3. Efekty rzeczowe i ekologiczne finansowania zadań.....	17
8.3.1. Ochrona wód i Zaopatrzenie w wodę.....	17
8.3.2. Ochrona powietrza.....	20
8.3.3. Edukacja ekologiczna.....	22
8.3.4. Pozostałe komponenty.....	23
9. DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W ZAKRESIE OBSŁUGI ŚRODKÓW UE.....	26
9.1. Realizacja zadań w ramach POIiŚ.....	26
9.2. Ogólnopolski system wsparcia doradczego w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE.....	27
10. GOSPODARKA FINANSOWA.....	30

10.1. Wpływy / przychody.....	30
10.1.1. Przychody z tytułu opłat i kar.....	30
10.1.2. Wpływy z tytułu działalności pożyczkowej Funduszu.....	31
10.1.3. Przychody z operacji kapitałowych.....	31
10.2. Wydatki / koszty.....	32
12. BILANS ROCZNY I WYNIKI FINANSOWE.....	33

SPIS TABEL

TABELA 1. Umowy dofinansowania ze środków własnych zawarte w 2018 roku.....	35
TABELA 2. Struktura umów zawartych w 2018 roku wg komponentów.....	40
TABELA 2.1. Struktura umów wg komponentów w latach 2016 - 2018.....	40
TABELA 3. Umowy zawarte w roku 2018 w podziale na grupy kontrahentów (w zł).....	43
TABELA 4. Program usuwania azbestu.....	44
TABELA 5. Wpływy / przychody Funduszu w 2018 roku (w zł).....	48
TABELA 6. Wpływy Funduszu w latach 2014-2018.....	49
TABELA 7. Koszty / wydatki Funduszu w 2018 roku.....	50

INFORMACJE OGÓLNE

1. WSTĘP

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze jest samodzielną instytucją finansową i funkcjonuje, w rozumieniu art. 9 pkt. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, jako samorządowa osoba prawna.

Przedmiotem działania Funduszu jest finansowanie, głównie inwestycji ochrony środowiska gospodarki wodnej, zgodnie z kierunkami polityki ochrony środowiska i celami środowiskowymi wynikającymi ze Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego, realizowane w oparciu o środki własne i środki powierzone przez jednostki zewnętrzne. Istotną rolą Funduszu jest prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjno-promocyjnych związanych z problematyką ochrony środowiska.

Fundusz, w roku 2018, realizował zadania na rzecz realizacji Projektu pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” w ramach poddziałania 1.3.3 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.

Dodatkowo w roku 2018 Fundusz realizował zadania związane z obsługą na terenie województwa lubuskiego środków unijnych przeznaczonych na ochronę środowiska w ramach perspektywy finansowej 2007-2013. Odbywało się to w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) - w roli Instytucji Wdrażającej w zakresie dwóch priorytetów: I - Gospodarka wodno-ściekowa oraz II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi.

Powyższe działania miały charakter zamykający i ogniskowały się wokół procesów związanych z kontrolami projektów oraz monitorowaniem realizacji tych projektów w okresie trwałości.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze prowadził w 2018 roku działalność, która była regulowana przez następujące podstawowe przepisy prawa oraz porozumienia:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2018 r. poz. 799 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2018 r. poz. 2268, ze zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. 2018 r. poz. 992 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. 2018 r. poz. 1614ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz. U. 2018 r. poz. 1202 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2017 r. poz. 2077 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 roku w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. 2010 r. nr 226, poz. 1479 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. 2019 r. poz. 351 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. 2018 r. poz. 800 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2018 r. poz. 1307 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. 2018 r., poz. 1986 ze zm.),
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. 2018 r. poz. 362 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. 2018 r. poz. 1330 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 roku w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz. U. 2007 r. nr 10, poz. 68),
- Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszanie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. 2018 r. poz. 1458 ze zm.),
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1000),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1722),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. 2017 r., poz. 2386),
- Porozumienie z dnia 7 czerwca 2018 r. zawarte pomiędzy NFOŚiGW, szesnastoma WFOŚiGW oraz BOŚ S.A. w sprawie realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”,
- Porozumienie w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I - Gospodarka wodno-ściekowa i II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości poniżej 25 mln euro) zawarte w dniu 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska
wraz z późn. zm.,
- Umowa z dnia 28 kwietnia 2016 r. o partnerstwie na rzecz realizacji Projektu pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” w ramach poddziałania 1.3.3 Programu

Operacyjnego Infrastruktura Środowisko 2014 – 2020 zawarta pomiędzy Partnerem Wiodącym (NFOŚiGW), a Partnerami Projektu (14 WFOŚiGW oraz Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego).

Równocześnie działalność Funduszu regulowana była także, przyjmowanymi przez organy Funduszu w trybie zgodnym z obowiązującymi przepisami, dokumentami wewnętrznymi takimi jak:

- Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2017-2020 (uchwała nr 000/28/16 z dn. 09 września 2016 r.),

- lista przedsięwzięć priorytetowych (uchwała nr 000/22/17 z dn. 14 kwietnia 2017 r.),

- kryteria wyboru przedsięwzięć oraz ogólne zasady udzielania pomocy finansowej ze środków Funduszu, w tym zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji (uchwała nr 000/21/17 z dn. 14 kwietnia 2017 r. ze zm.),

- zasady i tryb udzielania i rozliczania dofinansowania zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe (uchwała nr 002/14/14 z dnia 27.03.2015 r.),

- plan działalności (uchwała nr 000/50/17 z dn. 29 listopada 2017 r. ze zm.) oraz plan finansowy Funduszu (uchwała nr 000/51/17 z dn. 29 listopada 2017 r. ze zm.),

Programy własne WFOŚiGW w Zielonej Górze:

- Finansowanie budowy lokalnych systemów zaopatrzenia w wodę i zagospodarowania ścieków socjalno-bytowych (uchwała nr 000/40/17 z dn. 16 października 2017 r. ze zm.),

- Eko Mieszkaniec - Dotacja na ograniczenie niskiej emisji (uchwała nr 000/41/17 z dn. 16 października 2017 r. ze zm.),

- Eko Gmina - Poprawa efektywności energetycznej oraz likwidacja niskiej emisji (uchwała nr 000/42/17 z dn. 16 października 2017 r. ze zm.),

- Kampania edukacyjno-informacyjna dla mieszkańców województwa lubuskiego SPOTKANIA WOKÓŁ ŚMIETNIKA (uchwała nr 000/43/17 z dn. 16 października 2017 r. ze zm.),

- Program udzielania dofinansowania w 2018 roku w formie pożyczek płatniczych dla przedsięwzięć, które uzyskały bezzwrotne wsparcie środkami zagranicznymi (uchwała nr 000/20/17 z dnia 14 kwietnia 2017 r.).

oraz **Programy wspólne Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:**

- Program Priorytetowy Czyste Powietrze,

- Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych,

- Program priorytetowy NFOŚiGW: „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest”.

2. RADA NADZORCZA

Rada Nadzorcza w 2018 roku funkcjonowała w składzie:

- Piotr Wójcik – przedstawiciel Ministra Środowiska – Przewodniczący RN (od dnia 23.08.2018 r.),

- Czesław Fiedorowicz – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej (od dnia 04.07.2017 r.),

- Łukasz Maliszewski – przedstawiciel Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (od dnia 01.06.2018 r.),

- Piotr Barczak – wyznaczony przez Wojewodę Lubuskiego spośród przedstawicieli nauki lub organizacji pozarządowych (od dnia 04.07.2017 r.), wybrany na Sekretarza RN w dniu 14.07.2017 r.,
- Roman Fraszczyk - wyznaczony przez Wojewodę Lubuskiego (od dnia 04.07.2017 r.),
- Leszek Karski – Przewodniczący RN (do dnia 22.08.2018 r.),
- Jolanta Maj – przedstawiciel Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (do dnia 31.05.2018 r.),

W roku 2018 w trakcie 10 posiedzeń oraz w trybie obiegowym, Rada Nadzorcza przyjęła łącznie 74 uchwały. Spośród najważniejszych, w dniu 27 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza przyjęła uchwały: nr 000/13/18 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego WFOŚiGW w Zielonej Górze za rok 2017 oraz przeznaczenia zysku netto za rok 2017 i nr 000/14/18 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania Zarządu z działalności WFOŚiGW w Zielonej Górze w roku 2017.

Lista przedsięwzięć priorytetowych na 2019 rok przyjęta została uchwałą nr 000/26/18 z dn. 19 czerwca 2018 roku.

Kryteria wyboru przedsięwzięć, ogólne zasady udzielania pomocy finansowej, zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na 2019 rok przyjęte zostały uchwałą nr 000/07/18 z dn. 23 lutego 2018 roku.

W dniu 29 listopada 2018 roku uchwałą nr 000/60/18 przyjęty został Plan działalności Funduszu na rok 2018, a uchwałą nr 000/61/18 Roczny plan finansowy Funduszu na rok 2019.

3. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU

W 2018 roku Zarząd Funduszu pracował w następującym składzie:

- Mariusz Herbut – Prezes Zarządu (od dnia 13.11.2017 r.)

W okresie sprawozdawczym Zarząd na 48 posiedzeniach podjął 126 uchwał dotyczących:

- udzielenia promes dofinansowania zadań,
- udzielenia dofinansowania zadań,
- przyjęcia rozliczeń końcowych zadań,
- przyjęcia rozliczeń częściowych zadań,
- przyznania nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracownika administracji rządowej i samorządowej,
- zmiany Regulaminu Organizacyjnego,
- przyjęcia warunków udzielania dofinansowania zadań związanych z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2016-2017,
- przyjęcia regulaminów programów w zakresie Nadzwyczajnych zagrożeń, Ochrony wód, powietrza i Edukacji ekologicznej.

Na koniec 2018 roku w Funduszu zatrudnione były (poza 1 osobowym Zarządem) 22 osoby. W ramach struktury Wojewódzkiego Funduszu funkcjonowały: Wydział Administracyjno-Finansowy oraz Wydział Ekspertyz Ekonomiczno-Inżynierskich. Dodatkowo w Funduszu powołany był Zespół Doradców Energetycznych oraz stanowisko Pełnomocnika ds. Jakości, Inspektora Ochrony

Danych i Specjalisty ds. BHP. Obsługa prawna oraz informatyczna Funduszu wykonywana była przez firmy zewnętrzne na zasadzie stałego zlecenia.

4. POMOC PUBLICZNA

Zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej Wojewódzki Fundusz jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Fundusz udzielił w 2018 roku pomocy de minimis w łącznej kwocie 45.888,80zł. Wsparcie w formie pożyczki uzyskały dwa podmioty działający na terenie województwa lubuskiego, a w formie dotacji, w ramach Programu Priorytetowego WFOŚiGW w Zielonej Górze „Eko Mieszkaniec - Dotacja na ograniczenie niskiej emisji”, jedna osoba fizyczna (pomoc de minimis udzielona w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą).

5. KONTROLE

5.1. Kontrole zewnętrzne

Jednostką zewnętrzną, która w 2018 roku przeprowadziła kontrolę w Wojewódzkim Funduszu było Archiwum Państwowe w Zielonej Górze. Kontrolą objęto stan postępowania z materiałami archiwalnymi wchodzącymi do państwowego zasobu archiwalnego i dokumentacją niearchiwalną powstałą i zgromadzoną w WFOŚiGW w Zielonej Górze. Terminy realizacji zaleceń pokontrolnych wyznaczono na 2019 rok.

5.2 Kontrole wewnętrzne

W 2018 roku Wojewódzki Fundusz w ramach działalności statutowej przeprowadził 29 terenowych kontroli realizacji zadań dofinansowanych ze środków krajowych. Przeprowadzone kontrole na miejscu dotyczyły umów dotacji, umów pożyczek, a także umów przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym. Kontrolami objęto zadania realizowane na podstawie umów zawartych w latach 2017 – 2018. W 2018 roku kontynuowano kontrolę zadań związanych z usuwaniem produktów zawierających azbest. Kontrolę tych zadań wykonywano w oparciu o „Umowę udostępnienia środków” nr 397/2017/WF/US zawartą w dniu 27.12.2017 z NFOŚiGW.

Ustalenia z kontroli opisano w protokołach, które przyjęli wszyscy kierownicy kontrolowanych jednostek. Przeprowadzone kontrole potwierdziły uzyskanie rzeczowego i ekologicznego efektu realizacji dofinansowanych zadań oraz poprawność kontrolowanej dokumentacji. Dokumentacja fotograficzna kontrolowanych obiektów przechowywana jest w formie elektronicznej.

W ramach „Porozumienia w sprawie powierzenia niektórych czynności w ramach Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji z dnia 4 września 2013 r.” Wojewódzki Fundusz przeprowadził kontrolę zgodnie z „Rocznym Planem Kontroli w miejscu realizacji projektów GIS planowanych do wykonania przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w 2018 roku”. Przeprowadzono kontrolę przedsięwzięcia dofinansowanego ze środków pochodzących z transakcji sprzedaży jednostek przyznanej emisji (dotacja z Systemu Zielonych Inwestycji GIS) w ramach umowy nr 876/2012/Wn-4/OA-TR-ZI/D pn. „Usprawnienie zarządzania energią poprzez termomodernizację w Nowym Szpitalu w Kostrzynie nad Odrą sp. z o.o.”

Pracownicy Wojewódzkiego Funduszu przeprowadzali również kontrole zadań realizowanych w ramach poszczególnych programów. I tak, w 2018 roku przeprowadzono 5 kontroli zadań realizowanych w ramach Programu Czyste Powietrze. W zakresie programu priorytetowego „Eko Mieszkaniec – Dotacja na ograniczenie niskiej emisji” zrealizowano jedną kontrolę.

Oprócz prowadzonych kontroli w terenie, na bieżąco weryfikowano dokumenty formalne i finansowe związane z realizowanymi umowami, zarówno na etapie przygotowania, realizacji jak i rozliczenia końcowego.

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie o finansach publicznych, w WFOŚiGW w Zielonej Górze jako jednostce sektora finansów publicznych, prowadzono kontrolę zarządczą, która stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. W 2018 roku sporządzono oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze za rok 2017.

Przeprowadzono roczny audyt w zakresie bezpieczeństwa informacji, w wyniku którego sporządzono „Sprawozdanie z wykonania czynności audytowych w zakresie bezpieczeństwa informacji w WFOŚiGW w Zielonej Górze”. Dzięki temu uzyskano potwierdzenie, że Wojewódzki Fundusz spełnia wymagania zawarte w § 19-21 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

Zgodnie ze sporządzoną opinią w sprawie oceny stanu kontroli zarządczej, kontrola zarządcza w Wojewódzkim Funduszu w wystarczającym stopniu zapewniła prawidłowe funkcjonowanie, łącznie we wszystkich wymaganych kategoriach: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem.

W związku z powyższym wypełniono części A oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za 2017 rok (według wzoru MF), co oznacza, że w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

6. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

Z myślą o zapewnieniu jak najwyższej jakości realizowanych usług oraz zadowolenia naszych klientów i innych stron zainteresowanych, WFOŚiGW w Zielonej Górze wdrożył System Zarządzania Jakością zgodny z normą ISO 9001 i stosuje odpowiednią Politykę Jakości. Pierwszy certyfikat niemieckiej jednostki certyfikującej RWTÜV Essen (Reńsko-Westfalskiego Stowarzyszenia Nadzoru Technicznego w Essen) Fundusz uzyskał już w 2002 roku. W 2010 roku potwierdzono ważność certyfikacji zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2009. W lutym 2018 roku przeprowadzono w Wojewódzkim Funduszu audit recertyfikujący, w wyniku którego Fundusz uzyskał certyfikat dla systemu zarządzania wg nowej normy PN-EN ISO 9001:2015 zgodnie z procedurą TÜV NORD Polska.

Obowiązująca w 2018 roku norma to „Systemy zarządzania jakością. Wymagania PN-EN ISO 9001:2015”. Oznacza to, że organizacja jaką jest WFOŚiGW w Zielonej Górze, wprowadziła i stosuje system zarządzania jakością w zakresie finansowego wspierania przedsięwzięć z dziedziny ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz realizacji powierzonych zadań w procesie zarządzania środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej. System zarządzania jakością potwierdza, iż zarządzanie powierzonymi Funduszowi środkami odbywa się pod stałym nadzorem, wg ściśle określonych procedur, zapewniających skuteczne spełnianie ustalonych wymagań jakościowych.

7. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA

Współpraca ze społeczeństwem województwa lubuskiego podejmowana była nie tylko w zakresie ustawowej działalności statutowej, lecz także w ramach realizacji własnych projektów informacyjno-promocyjnych. Działania te miały na celu przede wszystkim ułatwienie mieszkańcom regionu, beneficjentom i potencjalnym beneficjentom środków Funduszu dostępu do wysokiej jakości informacji o środowisku oraz upowszechnienie wiedzy o możliwościach podejmowania inicjatyw przyspieszających tempo rozwoju społecznego i gospodarczego województwa lubuskiego w zakresie

ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Istotne w komunikacji zewnętrznej było też wskazanie zasad, jakimi przy podejmowaniu decyzji finansowych kieruje się Fundusz.

Wśród podejmowanych inicjatyw Funduszu, należy wymienić m.in. uruchomienie i przeprowadzenie programu priorytetowego z dziedziny edukacji ekologicznej pod hasłem **„Kampania edukacyjno-informacyjna dla mieszkańców województwa lubuskiego SPOTKANIA WOKÓŁ ŚMIETNIKA”**. Program skupiony był na najciekawszych działaniach edukacyjnych w gminach i powiatach województwa lubuskiego, bezpośrednio związanych z edukowaniem mieszkańców w zakresie zasad segregowania odpadów i prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi.

Kolejnym istotnym elementem działań informacyjno-promocyjnych Funduszu było przeprowadzenie w okresie od początku września do połowy grudnia 2018 r. kampanii informacyjnej w ramach **Programu priorytetowego Czyste Powietrze**. Podjęte przez Fundusz działania obejmowały organizację spotkań informacyjnych na terenie wszystkich gmin województwa lubuskiego. Celem zorganizowanych wizyt była chęć przybliżenia mieszkańcom województwa korzyści płynących z jego realizacji, poprzez przekazanie najistotniejszych zagadnień dotyczących Programu wraz z prezentacją wniosku o dofinansowanie. Dzięki zaplanowaniu spotkań w praktycznych terminach i godzinach dogodnych dla mieszkańców, udało się przeprowadzić ponad 85 spotkań a w każdym z nich mogło wziąć udział liczne grono potencjalnych beneficjentów Programu. Równocześnie w siedzibie Funduszu utworzone zostały punkty konsultacyjne Programu oraz uruchomiono dodatkowe linie telefoniczne. Oba działania informacyjne cieszą się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców.

Rok 2018 był wyjątkowy z uwagi na przypadające ćwierćwiecze działalności wojewódzkich funduszy. 3 października 2018 r. w „Palmiarni” w Zielonej Górze odbyła się uroczysta gala z okazji **25 lat istnienia Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze**.

25 lat, blisko miliard złotych zainwestowanych w ponad 2700 ekoinwestycji – głównie w gospodarkę ściekową i ochronę wód, budowę oczyszczalni ścieków i ochronę powietrza – mimo wysokiego poziomu lesistości regionu. Do tego ponad pół miliarda złotych na wsparcie finansowe 252 projektów dofinansowywanych przez Unię Europejską. Te liczby w największym skrócie pokazują skalę dotychczasowej pracy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze.

Jeśli jednak liczby mówią zbyt mało, to być może bardziej obrazowe będą efekty rzeczowe. Oto kilka z nich.

·Przy udziale środków z Funduszu udało się wybudować i zmodernizować 1998 kilometrów sieci wodociągowo-kanalizacyjnych – to wystarczyłoby na dwukrotne opasanie województwa lubuskiego wzdłuż jego wszystkich granic (939 km).

·Produkowane rocznie ponad 4185 MWh (megawatogodzin) energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, których zakup i montaż dofinansowywał Fundusz, pozwoliłoby na zapewnienie ciepła i światła dla ponad pół tysiąca domów.

·Wybudowane i zmodernizowane za pieniądze Funduszu składowiska odpadów (o łącznej pojemności blisko 613,6 tys. m³) są w stanie pomieścić łącznie tyle, ile pojemności mają 164 baseny olimpijskie.

– mówił Prezes Zarządu WFOŚiGW w Zielonej Górze Mariusz Herbut rozpoczynając uroczystość.

Aktywność Funduszu w Zielonej Górze na przestrzeni wszystkich lat działalności można także zobrazować przykładowymi inwestycjami:

- 116 inwestycji we wszystkich lubuskich oczyszczalniach ścieków, dzięki którym łączna przepustowość ścieków na dobę sięga 489 tys. metrów sześciennych,

- 400 kilometrów odbudowanych i wyremontowanych koryt rzek, potoków i wałów przeciwpowodziowych – to odległość z Zielonej Góry do Skierniewic albo z Gorzowa do Warszawy,

- blisko 120 tysięcy hektarów obszarów chronionych, gdzie przywrócono właściwy stan ekosystemów i objęto ochroną 47 gatunków flory i fauny z Czerwonej Księgi gatunków zagrożonych wyginięciem

- ponad 4.600 zainstalowanych kolektorów słonecznych oraz setki inwestycji związanych z ochroną atmosfery, dzięki którym udało się w regionie ograniczyć emisję dwutlenku węgla o ponad 158 tysięcy ton,

- ponad 600 nieinwestycyjnych proekologicznych programów i działań edukacyjnych.

Ważnym źródłem przekazu informacji o Funduszu były spotkania eksperckie i wywiady udzielane przez Prezesa Zarządu w radiu regionalnym. Poprzez stronę internetową www.wfosigw.zgora.pl Fundusz rozpowszechniał najważniejsze informacje na temat aktualnych działań, akcji ekologicznych i innych wydarzeń związanych z ochroną środowiska. W ten sposób udostępniane były niezbędne dokumenty, w tym obowiązujące w 2018 roku kryteria i zasady, programy i regulaminy dofinansowania zadań ekologicznych, wzory aktualnych wniosków, wykazy i wzory dokumentów wymaganych w procedurach przyznawania pomocy finansowej. Działania i inicjatywy WFOŚiGW w Zielonej Górze prezentowane były w newsletterze Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie i wszystkich wfosigw na stronie internetowej: www.17Funduszy.pl.

W ramach działań informacyjno-promocyjnych, podjęto również decyzję o wydaniu kalendarza WFOŚiGW w Zielonej Górze na rok 2019 będącego równocześnie prezentacją piękną przyrodniczego województwa lubuskiego. Kalendarz przekazany został wszystkim aktualnym i potencjalnym beneficjentom.

8. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

8.1 Źródła finansowania działalności Funduszu

Środki wykorzystywane na działalność statutową Funduszu pochodziły z: opłat za korzystanie ze środowiska, kar za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska, oprocentowania udzielonych pożyczek oraz operacji kapitałowych prowadzonych z wykorzystaniem czasowo wolnych środków.

Corocznie znaczące źródło dofinansowywania stanowią środki, które wracają do Funduszu w postaci spłacanych rat kapitału pożyczek udzielanych przez Fundusz w latach poprzednich.

W 2018 roku, w celu wzmocnienia roli w systemie finansowania ochrony środowiska, Wojewódzki Fundusz korzystał również ze środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, realizując programy o zasięgu krajowym, priorytetowe dla całego kraju.

8.2. Realizacja zadań statutowych

Podstawowym dokumentem strategicznym obowiązującym w Funduszu jest „Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2017-2020”.

Na podstawie zidentyfikowanych potrzeb środowiskowych w województwie lubuskim, Fundusz realizował pięć głównych celów. Należały do nich: Adaptacja do zmian klimatu, Ochrona powietrza, Ochrona wód, Gospodarka o obiegu zamkniętym w tym gospodarka odpadami oraz Różnorodność

biologiczna. Poza nimi Fundusz do swych działań priorytetowych zaliczał również inne, wybrane, w komponentach: Monitoring środowiska, Nadzwyczajne zagrożenia oraz Edukacja ekologiczna.

Działalność Funduszu w roku 2018 obejmowała realizację zadań statutowych wyrażającą się udzielaniem pomocy finansowej na zadania proekologiczne ze środków własnych Funduszu w formie pożyczek (w tym pożyczek płatniczych), dotacji, przekazania środków oraz dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

Na rok 2018 złożono 696 wniosków (z wyłączeniem wniosków złożonych w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze). Z przyczyn formalnych odrzucono 288 wniosków. W związku z formalną rezygnacją, niezłożeniem ostatecznego wniosku przez wnioskodawców lub brakiem środków na finansowanie zadań, 42 wnioski nie zostały rozpatrzone pozytywnie. Podpisano również 1 promesę dofinansowania stanowiącą zobowiązanie na lata następne. W roku 2018 umowami o dofinansowanie sfinalizowano **364** wnioski na łączną kwotę (z uwzględnieniem aneksów) **59.858.173,68 zł**, w tym: 34 umowy pożyczek na kwotę **47.362.269,48 zł** oraz 327 umów dotacji i 3 umowy przekazania środków na łączną kwotę **12 495 904,20 zł**. W porównaniu do lat ubiegłych nastąpił zauważalny wzrost zawartych umów o dofinansowanie. W roku 2016 podpisano bowiem **141** umów na kwotę 12,3 mln zł natomiast w 2017 roku **174** umów na kwotę 24,5 mln zł. Listę umów zawartych w roku 2018 załączono do sprawozdania w tabeli nr 1.

W tabeli nr 2. oraz na towarzyszących jej wykresach przedstawiono strukturę umów zawartych w 2018 roku wg komponentów, w podziale na pożyczki i dotacje łącznie z przekazaniem środków. W ujęciu wartościowym największy udział spośród wszystkich zawartych umów miały umowy w komponente Ochrona wód, na który przypadło 47,86% całej kwoty pomocy. Z danych za ostatnie 3 lata (patrz tabela nr 2.1.) wynika, że w latach ubiegłych najbardziej wspieranym komponentem (poza rokiem 2016) była również Ochrona wód. W roku 2018 zaangażowano ponad dwa razy więcej środków we wszystkich komponentach ochrony środowiska niż w roku poprzednim i aż o prawie 5 razy więcej niż w roku 2016. Jest to głównie następstwem aktywnej polityki pożyczkowej WFOŚiGW w Zielonej Górze w tym dofinansowaniu pożyczkami płatniczymi zadań realizowanych z udziałem bezzwrotnych środków UE.

W ramach działalności statutowej, w okresie objętym sprawozdaniem, Fundusz obsługiwał 14 umów z lat wcześniejszych, z których wynikały również zobowiązania związane z wypłatą środków w formie pożyczki.

W roku 2018 Wojewódzki Fundusz zaangażował się w realizację projektów z dziedziny ochrony atmosfery, dla których beneficjentami są osoby fizyczne, właściciele domów jednorodzinnych. W dniu 27 lutego 2018 r. ogłoszony został nabór wniosków dla Programu własnego „**Eko Mieszkaniec - Dotacja na ograniczenie niskiej emisji**”. Realizacja Programu umożliwiła wymianę starych źródeł ogrzewania na nowoczesne kotły dla 187 gospodarstw domowych. Łączna wartość podpisanych umów w ramach Programu Eko Mieszkaniec wyniosła 818.706,40 zł; wszystkie umowy zostały rozliczone w roku 2018. Należy nadmienić, iż z uwagi na bardzo duże zainteresowanie osób fizycznych Programem, Zarząd Funduszu planował zwiększyć pulę środków przeznaczonych na ww. Program o kwotę **500.000,00 zł**. Ostatecznie, Zarząd Funduszu wycofał się z decyzji zwiększenia środków na Program „**Eko Mieszkaniec - Dotacja na ograniczenie niskiej emisji**”, na rzecz planowanego do realizacji w roku 2018 **Programu Priorytetowego Czyste Powietrze**.

W dniu 19 września 2018 roku rozpoczęto nabór wniosków w ramach **Programu Priorytetowego Czyste Powietrze**. Wnioski składane przez osoby fizyczne, właściciele domów jednorodzinnych w ramach tego Programu, będą skutkować zobowiązaniami w latach kolejnych. W roku sprawozdawczym złożono 564 wniosków na łączną kwotę dotacji 6.969.352,00 zł i pożyczek 2.607.025,00 zł.

Dodatkowo uzupełnieniem oferty Funduszu dla klientów indywidualnych były linie kredytowe prowadzone na podstawie umowy zawartej z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. Umowa dotyczy

dopłat ze środków Funduszu do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez BOŚ S.A. na inwestycje proekologiczne realizowane na terenie województwa lubuskiego. Celem dalszej współpracy z Bankiem będzie rozwijanie oferty dla podmiotów indywidualnych (osób fizycznych, osób prowadzących działalność gospodarczą i wspólnot mieszkaniowych).

Realizacja Program „Eko Mieszkaniec” spowodowała, że największą (liczebnie) grupą kontrahentów Funduszu były osoby fizyczne. Zestawienie umów zawartych w roku 2018 z podziałem na grupy kontrahentów przedstawiono w tabeli nr 3. Najwięcej nowych umów - 185 zawarto z podmiotami indywidualnymi (wszystkie dotyczyły wsparcia w formie dotacji). Wartościowo największy udział w dotacjach miały natomiast gminy (31,6% ogólnej kwoty dotacji), a w pożyczkach – przedsiębiorcy (59,7% ogólnej kwoty pożyczek) oraz gminy (39,1% ogólnej kwoty pożyczek). Średnia wysokość dofinansowania udzielonego w formie pożyczek wyniosła ponad 1,393 tys. zł (wartość maksymalna pożyczki to ponad 5 mln zł), średnia wartość umowy w formie dotacji to 35 tys. zł (wartość maksymalna dotacji 680 tys. zł).

W roku 2018 zasady przyznawania pomocy określały maksymalne pułapy pomocy w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych – w przypadku pożyczek na zadania realizowane wyłącznie ze środków krajowych - do 100%, W przypadku pożyczek na realizację zadań przy współudziale bezzwrotnych środków zagranicznych (z wyłączeniem pożyczek płatniczych) - do 100% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami kwalifikowanymi przedsięwzięcia, a dofinansowaniem ze środków zagranicznych. Pożyczki udzielane były na zadania inwestycyjne w dziedzinach: ochrona wód, zaopatrzenie w wodę, ochrona atmosfery oraz nadzwyczajne zagrożenia.

Maksymalny pułap pomocy w przypadku dotacji (lub przekazania środków) wynosił, w przypadku zadań realizowanych wyłącznie ze środków krajowych, do 50% kosztów kwalifikowanych oraz 80%, w przypadku państwowych jednostek budżetowych (p. j. b.). Dla zadań realizowanych przez p. j. b. przy współudziale bezzwrotnych środków zagranicznych, przy dofinansowaniu w formie dotacji lub przekazania środków, maksymalny udział środków Funduszu wynosił do 100% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami kwalifikowanymi przedsięwzięcia, a dofinansowaniem ze środków zagranicznych. Dla kosztów, których obowiązek pokrywania przez Fundusz wynikał z obowiązujących przepisów prawa, udział Funduszu wynosił do 100% tych kosztów.

W 2018 roku dotacjami (łącznie z przekazaniem środków) wspierane były zadania w następujących dziedzinach: ochrona atmosfery, monitoring środowiska, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami, edukacja ekologiczna, ochrona wód i zaopatrzenie w wodę oraz ochrona przyrody. Obejmowały one między innymi: dofinansowanie do wymiany starych pieców dla klientów indywidualnych, zakup samochodów ratowniczych i sprzętu specjalistycznego, budowę lokalnych systemów zagospodarowania ścieków (finansowanie w ramach programu własnego Funduszu), oraz zadania z edukacji ekologicznej.

Rok 2018 był ostatnim rokiem, w którym Fundusz realizował dofinansowania dotyczące zwrotu gminom dochodów zwolnionych z podatku od nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne. Wskutek realizacji zapisów ustawowych, Fundusz przekazał lubuskim gminom w roku 2018 środki w kwocie 20.907,00 zł, stanowiące równowartość utraconych dochodów za rok 2017. Dopłaty przekazano 14 gminom: Przytoczna, Trzciel, Kargowa, Dobiegniew, Sława, Lubrza, Łągów, Świebodzin, Międzyrzecz, Babimost, Kolsko, Kłodawa, Lubniewice oraz Bledzew.

8.3 Efekty rzeczowe i ekologiczne finansowania zadań

8.3.1 Ochrona wód i Zaopatrzenie w wodę

W 2018 roku Fundusz dofinansowywał 23 zadania związane z gospodarką wodno-ściekową raz z zaopatrzeniem w wodę. Dziesięć z tych projektów uzyskało dofinansowanie łączone (pożyczka 80%

i dotacja 20%) w ramach Programu własnego Funduszu pn. „Finansowanie budowy lokalnych systemów zaopatrzenia w wodę i zagospodarowania ścieków socjalno-bytowych”. Program ten cieszył się bardzo dużą popularnością wśród samorządów lokalnych i umożliwił realizację inwestycji wodno-ściekowych na obszarach oddalonych d oczyszczalni ścieków, tam gdzie dofinansowanie z innych źródeł pomocowych byłoby niemożliwe. Kolejną istotną formą wsparcia Funduszu w komponentach Ochrona wód i Zaopatrzenie w wodę były pożyczki płatnicze, służące pokryciu wkładu unijnego oraz podatku od towarów i usług do czasu zwrotu tych należności beneficjentom. Łącznie wartość udzielonego wsparcia „pomostowego” wyniosła około 10 mln zł.

W komponentcie Ochrona wód udzielono 15 pożyczek oraz 4 dotacji. Do najważniejszych zadań należy zaliczyć:

· „Rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację sanitarną i deszczową w Gozdnicy (II etap) wraz z przebudową stacji uzdatniania wody”; beneficjent Gmina Gozdnica.

Przedmiotem przedsięwzięcia jest przebudowa kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację sanitarną grawitacyjno – tłoczną i kanalizację deszczową w m. Gozdnica. W ramach zadania przewiduje się do zrealizowania łącznie 7.340 m kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej, 227 szt. przyłączy o łącznej długości 1.490 m, kanalizacji tłocznej o łącznej długości 1.094 m oraz trzech przepompowni ścieków o łącznej wydajności 288 m³/d. Ponadto w ramach niniejszego zadania zostanie przebudowana istniejąca SUW w Gozdnicy w zakresie technologii uzdatniania wody.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki na pokrycie wkładu własnego (5.231.256,00 zł) i pożyczki płatniczej (3.547.869,00 zł).

· „Sieć kanalizacyjna z przyłączeniami w miejscowości Jasień obejmująca ul. I Armii, Agrestową, część Leśnej, Tokarską, Geodetów, Kościelną, Energetyczną, Zielną, Kościuszki, część Sowiej, Powstańców Warszawskich, Waryńskiego, Polną, Parkową, Ogrodową i część Okrzei”; beneficjent Zakład Komunalny Spółka z o.o. w Jasieniu.

Przedmiotem przedsięwzięcia jest budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami w miejscowości Jasień. W ramach zadania przewiduje się do zrealizowania łącznie 5.052,52 m kanalizacji sanitarnej, 177 szt. przyłączy oraz jednej przepompowni ścieków o wydajności 33,7 m³/d.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki na pokrycie wkładu własnego (2.505.957,00 zł) i pożyczki płatniczej (1.000.000,00 zł).

· „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Henryków Gmina Szprotawa - etap I” beneficjent Szprotawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp z o.o.

Zadanie polega na budowie kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami do granicy nieruchomości w miejscowości Henryków. W ramach zadania przewidziano budowę kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości 960,5 m, kanalizacji tłocznej o długości 518,5 m, 22 szt. przyłączy oraz 1 szt. przepompowni.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki (1.564.378,09 zł) i dotacji (391.094,52 zł) w ramach Programu własnego Funduszu pn. „Finansowanie budowy lokalnych systemów zaopatrzenia w wodę i zagospodarowania ścieków socjalno-bytowych”.

· „Przebudowa stacji uzdatniania wody wraz z rozbudową sieci wodociągowej, modernizacją przepompowni ścieków w miejscowości Lubiszyn oraz budową sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią w miejscowości Wysoka”.

Zadanie realizowane przez Gminę Lubiszyn o wartości całkowitej 2.219.007,41 zł, sfinansowane zostało w formie pożyczki (1.255.366,57 zł) i dotacji (264.337,74 zł) w ramach Programu własnego Funduszu pn. „Finansowanie budowy lokalnych systemów zaopatrzenia w wodę i zagospodarowania ścieków socjalno-bytowych”.

·Zadania realizowane na terenie aglomeracji Trzebiechów.

W ramach 4 dofinansowanych projektów, Fundusz udzielił łącznego wsparcia dla mieszkańców niewielkiej aglomeracji Trzebiechów na łączną wartość 9.197.988,95 zł. W zakresie inwestycji realizowanych przez Gminę Trzebiechów oraz Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. były między innymi: budowa systemu kanalizacji zbiorczej w aglomeracji, budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa stacji uzdatniania wody. Równolegle z dofinansowaniem Funduszu powyższe projekty były również współfinansowane z bezzwrotnych środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego RPO 2020 oraz środkami PROW.

·„Modernizacja oczyszczalni ścieków wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Cybinka”; beneficjent Zakład Usług Komunalnych Cybinka Sp. z o.o.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki płatniczej (1.765.000,00 zł) w celu czasowego finansowania inwestycji do czasu refundacji środków z Regionalnego Programu Operacyjnego RPO 2020.

W roku objętym sprawozdaniem w komponentcie Zaopatrzenie w wodę dofinansowano 11 zadań (łączna kwota wsparcia wyniosła 11,5 mln zł.). Sześć z nich otrzymało wsparcie w ramach Programu własnego „Finansowanie budowy lokalnych systemów zaopatrzenia w wodę i zagospodarowania ścieków socjalno-bytowych” o łącznej wartości 5.472.466,85 zł pożyczek i 1.348.090,96 zł dotacji. Największymi inwestycjami w tym komponentcie finansowanymi ze środków Funduszu były:

·„Zaopatrzenie w wodę miejscowości Wilkanowo, gmina Świdnica”; beneficjent Gmina Świdnica; koszt całkowity 3.301.507,00 zł; wsparcie Funduszu (pożyczka 1.600 tys. zł, dotacja 400 tys. zł).

·„Poprawa stanu gospodarki wodociągowej i kanalizacyjnej w Aglomeracji Gubin”.

Zadanie realizowane przez Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. o wartości całkowitej 2.454.465,00 zł, uzyskało dofinansowanie w formie pożyczki w kwocie 1.612.100,00 zł oraz dotację 383.000,00 zł.

·„Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez wdrożenie kompleksowego systemu e-usług dla ludności świadczonych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne na terenie 9 powiatów województwa lubuskiego: krośnieńskiego, międzyrzeckiego, nowosolskiego, słubickiego, sulęcińskiego, wschowskiego, zielonogórskiego, żagańskiego i żarskiego”. Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki (304.589,00 zł) i pożyczki płatniczej (1.684.236,00 zł).

Z umów zawartych w roku 2018 efekt ekologiczny zaplanowano na lata następne.

8.3.2 Ochrona powietrza

W obszarze działań związanych z ochroną powietrza największym wyzwaniem dla całego kraju jest problem smogu wywołanego niską emisją. Same działania planistyczne podejmowane na szczeblu województwa lub interwencje prowadzone bezpośrednio przez organy ścigania nie rozwiązują samego problemu związanego z koniecznością wyeliminowania z użytku starych pieców i kotłów opalanych paliwami najniższej jakości w sposób nieefektywny. Dostrzegając potrzebę wsparcia inwestycyjnego, w dniu 27 lutego 2018 r. Fundusz rozpoczął nabór wniosków o dofinansowanie w ramach Programu własnego pn. „Eko Mieszkaniec – Datacja na ograniczenie niskiej emisji”.

Celem Programu była poprawa jakości powietrza na obszarze województwa lubuskiego; zmniejszenie lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery w wyniku procesów spalania paliw stałych, poprzez modernizację systemów grzewczych w budynkach i lokalach mieszkalnych. Program skierowany był do osób fizycznych, w tym prowadzących działalność gospodarczą w lokalu mieszkalnym, kościelnych osób prawnych oraz związków wyznaniowych. W ramach przyznanej dotacji (5.000,00 zł dla domu jednorodzinnego i 3.000,00 zł dla mieszkania w bloku wielorodzinnym) inwestycje w domach jednorodzinnych i lokalach mieszkalnych polegały na

likwidacji źródeł tzw. "niskiej emisji", tj. lokalnych kotłowni węglowych i domowych pieców grzewczych opalanych paliwami stałymi oraz ich wymianie na nowoczesne źródła ciepła.

Program wzbudził ogromne zainteresowanie oraz aktywność mieszkańców województwa. Łącznie do Funduszu wpłynęło 466 wniosków. Z uwagi na ograniczoną pulę środków przeznaczoną na Program oraz rozpoczęcie ogólnopolskiego Programu Priorytetowego Czyste Powietrze, ostatecznie podpisano 187 umów na wartość 818.706,40 zł.

Łącznie w wyniku realizacji Programu Eko Mieszkaniec w 2018 roku uzyskano efekt ekologiczny w postaci redukcji zanieczyszczeń o: CO – 42,485 Mg/rok, CO₂ – 1.837,356 Mg/rok, pył – 26,471 Mg/rok; SO₂ – 12,776 Mg/rok; NO_x – 1,163 Mg/rok.

Doświadczenia zdobyte na etapie wdrażania programu własnego pozwoliły Wojewódzkiemu Funduszowi na możliwie najskuteczniejsze przystąpienie do realizacji kompleksowego **Programu Priorytetowego Czyste Powietrze** o zakresie ogólnokrajowym.

Program Czyste Powietrze realizowany będzie w latach 2018-2029. Finansowanie Programu będzie pochodziło ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz z środków europejskich nowej perspektywy finansowej. W okresie sprawozdawczym poza oceną wniosków, Fundusz podjął szereg działań mających na celu rozpropagowanie informacji dotyczących problemu zanieczyszczenia powietrza w wyniku niskiej emisji i zagrożeń z nią związanych oraz samych możliwości skorzystania z dofinansowania na wymianę starego źródła ciepła termomodernizację budynków jednorodzinnych. Dodatkowo przygotowane zostały narzędzia i procedury wewnętrzne umożliwiające szybką ocenę wniosków i wypłatę dofinansowania. Na koniec roku 2018 Fundusz zawarł pierwsze umowy w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze.

W roku objętym sprawozdaniem w komponentcie Ochrona powietrza dofinansowano dodatkowo 3 zadania:

· „Kompleksowy remont kotłowni gazowej przy ul. Gen. Andersa 1 na cele CO” oraz

· „Kompleksowy remont kotłowni gazowej przy ul. Chrobrego 4 na cele CO i CW”

zrealizowane przez Spółdzielnię Mieszkaniowo Lokatorsko – Własnościową w Szprotawie sfinansowane zostało pożyczkami w łącznej kwocie 311.200,00 zł.

· „Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej poprzez modernizację oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Szczaniec”; beneficjent Gmina Szczaniec.

Zadanie sfinansowane zostało pożyczką w kwocie 1.927.250,99 zł i realizowane było w ramach Programu własnego Funduszu pn. „Eko Gmina - Poprawa efektywności energetycznej oraz likwidacja niskiej emisji”.

W wyniku współpracy z **Bankiem Ochrony Środowiska S.A.** w ramach komponentu **Ochrona powietrza**, dopłatami do oprocentowania kredytów preferencyjnych objęte były zadania realizowane w ramach jednej spośród czterech linii kredytowych: realizacja zadań modernizacyjnych służących ochronie powietrza (linia 1), budowa małych i przydomowych oczyszczalni ścieków (linia 2), termomodernizacja budynków mieszkalnych (linia 3) oraz wsparcie osób fizycznych, osób prowadzących działalność gospodarczą i wspólnot mieszkaniowych na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska, innych niż działania objęte liniami nr 1-3.

W roku 2018 uzyskano efekt ekologiczny w postaci redukcji emisji zanieczyszczeń o: pył – 109,356 Mg/rok; SO₂ – 0,560 Mg/rok; NO_x – 0,330 Mg/rok; CO₂ – 430,501 Mg/rok.

W roku 2018 BOŚ S.A. udzielił 76 kredytów na ogólną kwotę 2.733.502,16 zł, w tym 72 kredyty objęte były 1-szą linią kredytową a 4 kredyty sfinansowane były w ramach 3 linii.

8.3.3 Edukacja ekologiczna

W ramach komponentu dofinansowano 12 edukacyjnych projektów zgłoszonych w ramach corocznego naboru zadań w dziedzinie edukacji ekologicznej oraz 11 przedsięwzięć zrealizowanych w ramach odrębnych naborów, ogłoszonych przez Fundusz w trybie konkursów na działania prośrodowiskowe z rekomendowaną tematyką. Zadania edukacyjne przyjęte do dofinansowania w roku 2018 w trakcie corocznego naboru, realizowane były w obszarze tematycznym: „Wspieranie realizacji projektów edukacyjnych w zakresie przyjętych priorytetów dziedzinowych Funduszu, mających na celu podnoszenie wiedzy w zakresie ochrony zasobów środowiska i kształtowanie świadomości ekologicznej”.

Realizacja przyjętych założeń w ramach podpisanych umów o dofinansowanie umożliwiła osiągnięcie m.in. następujących efektów:

- przeprowadzenie programów informacyjno – edukacyjnych służących utrwaleniu wiedzy i krzewieniu dobrych nawyków w zakresie selektywnej zbiórki odpadów oraz z zakresu ochrony powietrza,
- przeprowadzenie kampanii o charakterze informacyjno-edukacyjnym pn. „Ratujmy pszczoły”,
- doposażenie bazy badawczej (laboratorium) i dydaktycznej Uniwersytetu Zielonogórskiego w specjalistyczny sprzęt i aparaturę do prowadzenia specjalistycznych badań naukowych,
- organizacja konkursów i turniejów ekologicznych dla dzieci i młodzieży,
- wydanie publikacji o tematyce przyrodniczej i edukacyjne w łącznym nakładzie 11.000 egz.,
- urządzenie punktu widokowego w obszarze chronionego źródła,
- budowa ścieżki dydaktycznej wraz z tablicami informacyjnymi w celu wzbogacenia oferty zajęć terenowych.

Ponadto w 2018 roku Fundusz realizował edukację ekologiczną w ramach własnego programu priorytetowego. Dla mieszkańców województwa lubuskiego uruchomiono program priorytetowy z dziedziny edukacji ekologicznej, pod hasłem „Kampania edukacyjno-informacyjna dla mieszkańców województwa lubuskiego SPOTKANIA WOKÓŁ ŚMIETNIKA”, na najciekawsze działania edukacyjne w gminach i powiatach województwa lubuskiego, bezpośrednio związane z edukowaniem mieszkańców województwa o konkretnych zasadach segregowania odpadów i prawidłowej gospodarce odpadami komunalnymi, w tym o obowiązującym od 1 lipca 2017 roku Wspólnym Systemie Segregacji odpadów. Program skierowany był do gminnych i powiatowych jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa lubuskiego. Program miał charakter konkursu dotacyjnego. Efektem realizacji programu priorytetowego było zawarcie 11 umów dotacji na łączną kwotę wsparcia 170.957,88 zł.

8.3.4 Pozostałe komponenty

W ramach komponentu **Nadzwyczajne zagrożenia środowiska** udzielono dofinansowania w formie dotacji, przekazania środków oraz pożyczek na doposażenie w sprzęt ratowniczy jednostek Państwowej Straży Pożarnej Województwa Lubuskiego, jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, oraz gmin.

Głównym kierunkiem działania Funduszu w zakresie Nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w 2018 r. było zaangażowanie własnych środków oraz udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Program priorytetowy „**Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych**”. W tworzenie ram Programu zaangażowane są instytucje szczebla krajowego (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Środowiska i NFOŚiGW) oraz regionalnego (Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze).

W ramach tego programowego działania, Fundusz wspomógł zakupy 11 specjalistycznych samochodów ratowniczo - gaśniczych oraz 1 ciężki specjalistyczny samochód ratowniczo - gaśniczy. Wsparcie otrzymały bezpośrednio jednostki ochotniczych straży pożarnych: Ochotnicza Straż Pożarna Wężyska, Ochotnicza Straż Pożarna w Rybakowie, Ochotnicza Straż Pożarna w Różankach, Ochotnicza Straż Pożarna w Kolsku, Ochotnicza Straż Pożarna Szlichtyngowa, Ochotnicza Straż Pożarna w Lubczynie, Ochotnicza Straż Pożarna w Szczawnie, Ochotnicza Straż Pożarna w Toporowie, Ochotnicza Straż Pożarna w Smolnie Wielkim, Ochotnicza Straż Pożarna w Deszcznie, Ochotnicza Straż Pożarna w Wyszanie oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Lubnie. Łącznie przekazano 4 448 315,50 zł. Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych będzie kontynuowany w kolejnych latach, a jego realizacja na szczeblu wojewódzkim przez Fundusz daje gwarancję celowości i poprawności realizacji założeń programu.

Łącznie w komponencie nadzwyczajnych zagrożeń podpisanych zostało 30 umów na dofinansowanie zadań w formie dotacji, przekazania środków i preferencyjnych pożyczek. Dofinansowanie środkami Funduszu w roku 2018 wyniosło 5.973.669,47 zł w tym dotacje 5.542.361,47 zł, przekazanie środków 196.308,00 zł oraz pożyczki 235.000,00 zł.

W ramach komponentu **Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami** w roku sprawozdawczym lubuski Wojewódzki Fundusz, jako jeden z nielicznych w Polsce wykorzystał możliwość dofinansowania zadań usuwania wyrobów zawierających azbest. Wynikało to z objęcia wsparciem przez Narodowy Fundusz, w ramach Programu „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych Część 1) Usunięcie wyrobów zawierających azbest”, wyłącznie obszarów dotkniętych klęską żywiołową lub noszących znamiona klęski żywiołowej. Ze względu na duże zniszczenia spowodowane w naszym województwie orkanem „Ksawery”, na 82 gminy, 66 gmin skorzystało z dofinansowania w ramach środków dla obszarów dotkniętych klęskami żywiołowymi a 8 gmin otrzymało dofinansowanie ze środków własnych Wojewódzkiego Funduszu.

Gminy przystępujące do Programu mogły uzyskać dofinansowanie w wysokości 100% kosztów kwalifikowanych w formie dotacji (100% środków stanowiła dotacja NFOŚiGW). Do kosztów kwalifikowanych zaliczano: koszty demontażu, zbierania, transportu i unieszkodliwienia lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest.

Do Programu w roku 2018 zakwalifikowano 74 gminy, które zgłosiły wstępne (w latach poprzednich: 2011 – 8 gmin, w 2012 – 16 gmin, w 2013 – 31 gmin, w 2014 – 48 gmin, w 2015 – 58 gmin, w 2016 – 69 a w 2017 – 75 gmin). Rzeczywiste koszty realizacji zadań osiągnęły wartość 2.319.598,53 zł; dofinansowanie ze strony NFOŚiGW wyniosło 1.989.642,94 zł natomiast 329.955,59 zł stanowiły środki Wojewódzkiego Funduszu.

w roku 2018 uzyskano efekt ekologiczny uzyskany na podstawie realizacji umów z zakresu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu 74 gmin, w postaci ilości unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych (zdeponowanych na składowiskach odpadów), który wyniósł ogółem 4.879,723 Mg, przy średnim jednostkowym koszcie unieszkodliwiania 1 Mg azbestu w wysokości 475,35 zł.

Zestawienie udzielonego dofinansowania w podziale na gminy zawiera tabela nr 4., natomiast podsumowanie Programu usuwania azbestu w roku 2018 zawarto na wykresach od 1-5 w załączeniu do Sprawozdania.

Monitoring środowiska

W ramach dofinansowania przedsięwzięć z dziedziny monitoringu środowiskowego, Fundusz za kluczowe w 2018 roku przyjął wspieranie działań Państwowego Monitoringu Środowiska. Środki pomocowe WFOŚiGW w wysokości 680.000,00 zł pozwoliły na rozbudowę zaplecza analityczno-badawczego lubuskiej inspekcji ochrony środowiska, w tym głównie dostosowanie wyposażenia

laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska do zadań określonych w Programie Państwowego Monitoringu Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2016-2020.

W ramach Monitoringu Środowiska środki Funduszu w kwocie 268.786,02 pozwoliły Województwu Lubuskiemu na zaktualizowanie środowiskowej bazy danych:

- aktualizacja SOZAT - systemu informatycznego do obsługi opłat środowiskowych, księgowania i redystrybucji tych wpływów wraz z serwisem oprogramowania

oraz opracowanie strategicznych dla Województwa Lubuskiego dokumentów programowych:

- program ochrony środowiska przed hałasem dla odcinków dróg krajowych województwa lubuskiego, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny;

- aktualizacja Programu ochrony powietrza dla strefy miasta Gorzów Wlkp. ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10;

- aktualizacja Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami wraz z Planem Inwestycyjnym w zakresie odpadów komunalnych.

W 2018 roku Fundusz przeznaczył blisko 30.000,00 zł dotacji na **ochronę różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów**, co umożliwiło wykonanie w województwie kilku działań ochronnych wobec zagrożonych gatunków i siedlisk.

Wśród nich wymienić należy realizowaną przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. czynną ochronę ekosystemów, poprzez utrzymanie we właściwym stanie zasobów przyrody obszarów chronionych. Były to zadania dotyczące wykonania projektów planów ochrony dla rezerwatów przyrody: „Bagno Leszczyny”, „Goszczanowskie Źródlika”, „Woskownica”, „Mierkowskie Suche Bory” oraz „Rybojady”.

Dofinansowano również, realizowane przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego działania związane z ochroną i inwentaryzacją elementów bioróżnorodności w Parkach Krajobrazowych Województwa Lubuskiego.

9. DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W ZAKRESIE OBSŁUGI ŚRODKÓW UE

Fundusz realizował bieżące działania związane z zamykaniem Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ), dla którego pełnił funkcję instytucji wdrażającej w obszarze I i II osi priorytetowej.

9.1 Realizacja zadań w ramach POIiŚ

WFOŚiGW w Zielonej Górze jest Instytucją Wdrażającą priorytety I i II w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 w oparciu o "Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego "Infrastruktura i Środowisko" dla osi priorytetowych: I - Gospodarka wodno-ściekowa i II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości poniżej 25 mln euro)" zawarte w dniu 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska wraz z aneksami: nr 1 z dn. 28 maja 2008r., nr 2 z dn. 14 stycznia 2010r., nr 3 z dn. 5 kwietnia 2011r., nr 4 z dn. 12 lipca 2011r., nr 5 z 26 sierpnia 2013r. oraz nr 6 z 25.09.2015 r.

W ramach I osi priorytetowej Fundusz koordynował wdrażanie 11 projektów (8 inwestycyjnych oraz 3 przygotowawcze), których łączny całkowity koszt stanowi 353 mln złotych, a dofinansowanie w ramach Funduszu Spójności wynosiło 179 mln zł. W ramach II osi priorytetowej WFOŚiGW w Zielonej Górze koordynuje wdrażanie 5 projektów inwestycyjnych, których łączny całkowity koszt stanowi 88,35 mln zł a dofinansowanie tych projektów ze środków Funduszu Spójności wynosiło 39 mln zł. Wszystkie projekty zostały zakończone, wszystkie otrzymały środki w ramach płatności końcowych.

W wyniku realizacji projektów osiągnięto następujące wskaźniki:

Działanie 1.1

· długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej 269,67 km oraz długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej 23,45 km,

· liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków 6 szt.,

· długość wybudowanej sieci wodociągowej 10,25 km oraz długość zmodernizowanej sieci wodociągowej 10,40 km,

· liczba osób korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej: 33 018 osób,

· liczba osób korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci wodociągowej: 1 157 osób;

Działanie 2.1:

· moc przerobowa przebudowanych/wyremontowanych zakładów zagospodarowania odpadów 246,60 tys. ton/rok,

· liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów: 343 355 osób,

· liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów komunalnych (z wyłączeniem osób objętych selektywną zbiórką odpadów): 213 000 osób,

· nowo wybudowane ponadregionalne zakłady zagospodarowania odpadów – 3 szt. oraz zmodernizowane składowiska odpadów – 1 szt.

W 2018 roku działania Funduszu jako Instytucji Wdrażającej były skoncentrowane na monitorowaniu zachowania trwałości zrealizowanych projektów w rozumieniu art. 57 ust. 1 Rozporządzenia 1083/2006, a w szczególności weryfikacji osiągniętych efektów rzeczowych i ekologicznych w odniesieniu do założeń przyjętych przez beneficjentów we wniosku oraz umowie o dofinansowanie. W ramach powierzonych zadań Fundusz przeprowadził 2 kontrole trwałości projektów. Należy podkreślić, iż działania Funduszu w 2018 r. polegały również na przekazywaniu wszelkich wymaganych informacji pozwalających na sprawne zamknięcie Programu oraz kontynuowano działania sprawozdawcze.

Na mocy wypowiedzenia Porozumienia nr 1/RPO/2016, WFOŚiGW w Zielonej Górze od dnia 28 lutego 2017 r. przestał pełnić funkcję Instytucji Wdrażającej dla programów regionalnych LRPO 2007-2013 oraz RPO-L2020. W 2018 roku działania Funduszu polegały na bieżącym przekazywaniu do Instytucji Zarządzającej wszelkiej korespondencji w zakresie ww. Programów, która została skierowana do Funduszu.

9.2 Ogólnopolski system wsparcia doradczego w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE

Zespół Doradców Energetycznych funkcjonujący w ramach „Ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” działa w składzie 3 osobowym w pełnym wymiarze czasu pracy. W 2018 r. Doradcy zrealizowali w różnych formach 600 działań (porady, konsultacje, szkolenia, działania edukacyjne itp.), których odbiorcami były następujące podmioty:

·Jednostki Samorządu Terytorialnego	129
·Przedsiębiorstwa (MŚP i duże przedsiębiorstwa)	33
·wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe	11

· spółki komunalne	1
· Państwowe Jednostki Budżetowe	1
· osoby fizyczne	305
· inne podmioty (szkoły, obiekty służby zdrowia itp.)	120.

Znaczna liczba działań ZDE skierowana była do osób fizycznych.

Plany gospodarki niskoemisyjnej.

Doradcy energetyczni w 2018 roku zweryfikowali 3 Plany Gospodarki Niskoemisyjnej oraz 14 aktualizacji PGN. Aktualizacje związane były przede wszystkim z rozszerzeniem lub doprecyzowaniem listy zadań planowanych do realizacji zarówno przez podmioty sektora publicznego, jak i przedsiębiorców oraz sektor mieszkalnictwa. Doradcy monitorowali również stan wdrażania inwestycji wskazanych w PGN.

Działania związane z poprawą efektywności energetycznej.

Istotnym elementem w zakresie poprawy efektywności energetycznej były udzielane konsultacje. W 2018 roku doradcy energetyczni udzielili ponad 520 konsultacji, które je obejmowały między innymi

· Źródła finansowania efektywności energetycznej i OZE	61 konsultacji
· Technologie związane z efektywnością energetyczną i OZE	17 konsultacji
· Zagadnienia dotyczące inwestycji i OZE	149 konsultacji
· Analiza audytów energetycznych	40 konsultacji
· Program Czyste Powietrze	257 konsultacji

Doradcy objęli nadzorem 33 inwestycje o wartości ok. 171,5 mln zł. Są to zadania finansowane zarówno ze środków POIiŚ 2014-2020, RPO Lubuskie 2020 oraz ze środków krajowych. Doradcy energetyczni stale poszukują inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, które potrzebują wsparcia na jakimkolwiek etapie realizacji. W 2018 r. liczba inwestycji objętych wsparciem wzrosła w stosunku do 2017 r. o 10.

Poza inwestycjami objętymi wsparciem, doradcy skupili się także na pomocy w przygotowywaniu zadań w sektorze publicznym i mieszkaniowym związanych z głęboką termomodernizacją budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych. Zweryfikowano 17 audytów dla planowanych termomodernizacji.

W ramach RPO Lubuskie 2020 nie uruchomiono w 2018 roku finansowania przeznaczonego dla sektora mieszkaniowego, stąd też nie było szczególnego zainteresowania wsparciem doradczym ze strony spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, które mogłyby ubiegać się dofinansowanie ze środków UE z tego programu.

Działania na rzecz poprawy świadomości ekologicznej

Istotnym elementem działalności doradczej jest organizacja konferencji oraz szkoleń. Tematyka i zakres szkoleń jest uzależniona przede wszystkim od zgłaszanych potrzeb przez odbiorców usług doradczych oraz dostępnych możliwości finansowania inwestycji. W 2018 roku zorganizowano łącznie 17 szkoleń/ spotkań edukacyjnych, w których udział wzięły 548 osoby. W 2018 roku zorganizowana została konferencja regionalna pod hasłem „Jasno, czysto, bezpiecznie - nowoczesne oświetlenie ulic i czysty transport”, która odbyła się w dniu 3 października w Zielonej Górze. W konferencji udział wzięło 59 przedstawicieli JST, przedsiębiorstw oraz innych jednostek .

W związku z rozpoczętym naborem wniosków w ramach Programu Czyste Powietrze Doradcy aktywnie włączyli się w działania informacyjne przeprowadzając 29 spotkań informacyjnych w gminach województwa lubuskiego.

Doradcy energetyczni włączyli się aktywnie w realizację Działania 7 Programu Czyste Powietrze – **Włączenie pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej** w działania informacyjne w zakresie efektywnego wykorzystywania energii w domu/mieszkanie, możliwości pozyskania środków na wymianę kotłów, uzyskanie dodatków energetycznych, środków pieniężnych na dofinansowanie ogrzania domów/mieszkań. W 2018 r., po doświadczeniach wynikających ze szkolenia pilotażowego przeprowadzonego w 2017 r., zrealizowano 7 szkoleń. Łącznie w szkoleniach dla pracowników OPS wzięło udział 229 osób. Szkolenia były organizowane w Gorzowie i Zielonej Górze.

Ciekawym doświadczeniem był także cykl pogadarek dla dzieci i młodzieży ze szkoły podstawowej w Kozuchowie – w 6 pogadankach uczestniczyło 193 uczniów.

W 2018 r. rozpoczęto pierwszą turę szkoleniową dla kandydatów na Energetyków Gminnych. Szkolenie obejmuje trzy 2-dniowe sesje. W 2018 r. przeprowadzono 2 sesje szkoleniowe, 27 – 28 listopada oraz 4 – 5 grudnia. Szkolenie zakończyło się w styczniu 2019 r.- wzięło nim udział 38 osób. Kolejna sesja szkoleniowa zaplanowana została na 2019 r.

Zespół Doradców Energetycznych przygotował cykl artykułów informacyjno – promocyjnych pod nazwą „Ciepły i zdrowy dom”. Artykuły kierowane do mieszkańców są publikowane przez Gminy w prasie lokalnej oraz na stronach internetowych. W 2018 r. przygotowano 7 publikacji. Działanie to będzie kontynuowane w 2019 roku.

10. GOSPODARKA FINANSOWA

10.1 Wpływy / przychody

Ogółem w 2018 roku wpływy Funduszu wyniosły 42.749.950,63 zł i pochodziły z następujących źródeł:

Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska	10.663.351,58
Wpływy z tytułu kar administracyjnych	192.408,81
Przychody z tytułu realizacji projektu doradztwa energetycznego	481.574,65
Zwrot pożyczonego kapitału	23.772.041,99
Naliczone oprocentowanie od pożyczek, odsetki za zwłokę	2.415.335,17
Inne (odsetki od lokat, obligacji, pozostałe przychody)	875.595,49
Udostępnione środki z NFOŚiGW	4.349.642,94
RAZEM	42.749.950,63

W tabeli nr 5. i wykresie pod tabelą przedstawiono porównanie planowanych i wykonanych w 2018 roku wpływów. Procent wykonania odniesiono do ostatniej korekty planu 2018. W tabeli nr 6. przedstawiono wpływy Funduszu w ostatnich pięciu latach w podziale na ich źródła. Wpływy w roku 2018 są średnio równe w stosunku do lat 2014 – 2017. W stosunku do roku poprzedniego wpływy z tytułu opłat i kar zmalały o 3,5%. Zmniejszyły się również pozostałe przychody, w tym z tytułu dotacji uzyskiwanych w ramach pomocy technicznej. W związku z zakończeniem w 2017 roku umów na pomoc techniczną w ramach realizacji zadań dotyczących POIiŚ 2007-2013 oraz RPO-L2020 w roku 2018 nie wystąpiły przychody z tego tytułu. W 2018 roku Fundusz uzyskał przychody z realizacji projektu doradztwa energetycznego wyższe o 31%.

10.1.1 Przychody z tytułu opłat i kar

Skorygowany plan na rok 2018 (tab. nr 5.) zakładał pozyskanie z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i za wprowadzanie w nim zmian kwoty 10.667.000 zł, a z tytułu kar za naruszanie wymagań ochrony środowiska kwoty 172.000 zł. Rzeczywiste przychody osiągnęły poziom 10.855.760,39 zł (w tym: opłaty przekazane z Urzędu Marszałkowskiego 10.663.351,58 zł oraz kary przekazane z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska 192.408,81 zł) co stanowiło 100,15% planu. W 2018 r. zrealizowane przychody z tytułu opłat i kar w porównaniu do roku poprzedniego zmalały o 3,5% (kwotowo o 395.130,37 zł) i stanowiły około 25,4% wszystkich wpływów pozyskanych przez Fundusz.

10.1.2 Wpływy z tytułu działalności pożyczkowej Funduszu

Wpływy z tego tytułu obejmowały: zwrot pożyczonego kapitału oraz oprocentowanie udzielonych pożyczek. Skorygowany plan w wysokości 22.643.000,00 zł (tab. nr 5.) wykonany został w 115,5%. Łączne wpływy wyniosły w 2018 roku 26.148.871,81 zł, co stanowi 114,4% kwoty uzyskanej w roku 2017. Wpływy z tytułu zwrotu pożyczonego kapitału wyniosły 23.772.041,99 zł i wzrosły w stosunku do roku 2017 o 3.298.908,79 zł. Przychody (zapłacone) z tytułu oprocentowania i odsetek za zwłokę wyniosły w 2018 roku 2.376.829,82 zł i zmalały w stosunku do roku poprzedniego o 2.257,59 zł.

W roku 2018 oprocentowanie pożyczek ze środków Funduszu wynosiło w stosunku rocznym 0,3 stopy redyskonta weksli (s.r.w.), nie mniej niż 2,5% w stosunku rocznym, w przypadku pożyczek udzielanych: jednostkom samorządu terytorialnego, spółkom wodno-ściekowym, a realizację zadań, które nie uzyskały niepodlegającego zwrotowi dofinansowania ze środków zagranicznych i jednocześnie wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub dotyczą zastosowania odnawialnych źródeł energii wynikających z programów ochrony powietrza oraz planów gospodarki niskoemisyjnej, lub też dotyczących budowy instalacji wchodzących w skład systemu gospodarki odpadami, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. Dla podmiotów świadczących usługi w zakresie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego takie samo oprocentowanie obowiązywało na realizację zadań, które nie uzyskały niepodlegającego zwrotowi dofinansowania ze środków zagranicznych i jednocześnie wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub też dotyczących budowy instalacji wchodzących w skład systemu gospodarki odpadami, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. W przypadku pozostałych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz pożyczek na realizację zadań z udziałem środków bezzwrotnych UE oprocentowanie wynosiło 0,5 s.r.w., nie mniej niż 3,0% w stosunku rocznym. W przypadku pożyczek na realizację innych zadań oprocentowanie wynosiło 0,6 s.r.w., nie mniej niż 3,5% w stosunku rocznym.

10.1.3 Przychody z operacji kapitałowych

W 2018 roku czasowo wolne środki dały z tytułu operacji finansowych przychody w wysokości 858.213,79 zł (więcej o 32.612,13 zł w stosunku do roku poprzedniego). Czasowo wolne środki inwestowane były w lokaty we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 26 września 2014 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw Fundusz, od dnia 1 marca 2015 r., lokuje wolne środki w formie depozytu u Ministra Finansów poprzez Bank Gospodarstwa Krajowego, co związane jest z mniej korzystnymi warunkami finansowymi. Oprocentowanie depozytów zakładanych w 2018 roku wynosiło dla depozytów overnight – 0,5%, dla depozytów terminowych – od 1,21 do 1,37%.

10.2 Wydatki / koszty

Wydatki Funduszu w 2018 roku (tab. 7.) obejmowały w zakresie działalności statutowej: pożyczki, dotacje (w tym również w formie przekazania środków oraz nagrody i wydatki wynikające z innych ustaw) i dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych. Spośród ogólnej kwoty kosztów/wydatków wynoszącej 49.759.374,53 zł (w tym 4.349.642,94 zł. - środki udostępnione z NFOŚiGW), na działalność statutową wydatkowano łącznie 41.048.832,53 zł. Na wydatki te

składały się następujące pozycje (w nawiasie udział procentowy w ogólnej kwocie wydatków Funduszu):

Wyływ pożyczek	32.829.180,30	(66,0%)
Wyływ dotacji*	8.128.151,26	(16,3%)
Dopłata do oprocentowania kredytów	91.500,97	(0,2%)

* łącznie dotacje, przekazania środków, nagrody za działalność na rzecz ochr. środowiska i rekompensaty dla gmin z tytułu utraconych dochodów w podatku od nieruchomości.

Niezależnie od tego Fundusz w 2018 roku wypłacił dodatkowo, w postaci dotacji ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW na realizację programów priorytetowych tj. Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” kwotę 2.360.000,00 zł oraz Program „System – usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest” kwotę 1.989.642,94 zł.

W ramach działalności statutowej w okresie objętym sprawozdaniem Fundusz obsługiwał 463 umów (w tym: 128 pożyczek, 332 dotacji oraz 3 przekazania środków), zawartych w roku 2018 jak i w latach poprzednich.

Podobnie jak w poprzednich latach, pożyczki przewyższały dofinansowanie w formie bezzwrotnej i stanowiły 80% ogólnego dofinansowania (20% na formy dotacyjne oraz dopłaty do oprocentowania). Dla porównania w 2017 roku pożyczki stanowiły 61,3% dofinansowania, natomiast dotacyjne formy 38,7%.

Wyływ pożyczek w wielkościach bezwzględnych w stosunku do skorygowanego planu wyniósł 82,5%, natomiast wyływ pomocy ogółem wyniósł 85,2%. Powodem takiej sytuacji było, w przypadkach kilku umów pożyczek, rozłożenie wypłat w latach kolejnych i tym samym zmniejszenie wypłat w stosunku do kwot pierwotnie wnioskowanych w momencie dokonywania korekty planu.

Należy zaznaczyć, że na 31 grudnia 2018 r. z umów podpisanych w 2018 roku i latach wcześniejszych zobowiązania Funduszu na rok 2019 i lata następne w zakresie środków własnych wynoszą 26.443.549,25 zł.

Poza wydatkami na działalność statutową Fundusz poniósł koszty funkcjonowania organów i Biura w wysokości 4.215.079,49 zł oraz pozostałe koszty operacyjne i finansowe w wysokości 70.385,16 zł. Poniesione ogółem koszty wyniosły 4.285.464,65 zł, co stanowiło 94,4% kwoty określonej wg ostatniej w roku 2018 korekty planu. W stosunku do roku poprzedniego koszty spadły o 17,2%. Koszty ponoszone na realizację projektu doradztwa energetycznego rozliczane są w ramach podpisanej umowy o partnerstwie z NFOŚiGW oraz pozostałymi Funduszami. W roku 2018 uzyskano przychody z tego tytułu w wysokości 481.574,65 zł, co skutkowało obniżeniem o tę wielkość kosztów działalności bieżącej finansowanej ze środków Funduszu. W 2018 roku wydatki inwestycyjne wyniosły 75.434,41 zł i przeznaczone były na zakup zestawów komputerowych, centrali telefonicznej oraz oprogramowania specjalistycznego ”Portal beneficjenta” do obsługi programu „Czyste powietrze”.

11. AKCJE I UDZIAŁY

Na koniec 2018 roku Fundusz posiadał akcje i udziały w trzech Spółkach: Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Zielonej Górze - 88 akcji (o wartości nominalnej 1.000 zł za 1 szt.), Lubuskim Funduszu Poręczeń Kredytowych sp. z o.o. w Zielonej Górze - 130 udziałów (o wartości nominalnej 10.000 zł za 1 szt.) oraz Banku Ochrony Środowiska S.A. - 22.185 akcji (o wartości nominalnej 10 zł za 1 szt.).

Wartość nabycia posiadanych przez Fundusz akcji i udziałów wynosiła ogółem 2.111.270 zł. W związku z dalszym spadkiem wartości akcji Banku Ochrony Środowiska S.A., w bieżącym roku

obrotowym dokonano odpisu aktualizującego (zmniejszenia) z tytułu utraty wartości w wysokości 56.349,90 zł. Dotychczasowa wartość odpisu aktualizującego akcji BOŚ na 31.12.2018 r. wynosi 581.185,45 zł.

12. BILANS ROCZNY I WYNIKI FINANSOWE

Na dzień 31 grudnia 2018 r. suma bilansowa wynosiła **159.131.034,98 zł** i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 2.149.826,51 zł, tj. 1,37% (w roku poprzednim **156.981.208,47 zł**). Aktywa trwałe uległy zwiększeniu z kwoty **86.976.082,32 zł** do kwoty **90.214.956,29 zł**. (wzrost o 3,7%), aktywa obrotowe zmniejszyły się z kwoty **70.005.126,15 zł** do kwoty **68.916.078,69 zł** (spadek o 1,6%). Uzyskano dodatni wynik finansowy w wysokości **2.123.148,82 zł**, co spowodowało zwiększenie funduszu własnego z kwoty **156 899 435,02 zł** do kwoty **159.022.583,84 zł** (wzrost o 1,35%). Fundusz statutowy zwiększył się o wynik finansowy roku ubiegłego tj. o kwotę **1.172.029,67 zł** i wynosi **153.733,277,14 zł** (wzrost o 0,77%).

Sprawozdanie finansowe za 2018 rok zostało zbadane przez niezależnego biegłego rewidenta i uzyskało w dniu 8 marca 2019 r. pozytywną opinię.

Prezes Zarządu
Mariusz Herbut

TABELE I WYKRESY**TABELA 1. Umowy dofinansowania ze środków własnych zawarte w 2018 roku**

Lp.	Kod dziedziny	Kontrahent - nazwa	Nazwa zadania	Kod rodzaju umowy
1.	OP	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Utrzymanie we właściwym stanie zasobów przyrody obszarów chronionych	przekazanie środków
2.	MN	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	Realizacja zadań Państwowego Monitoringu Środowiska na obszarze województwa lubuskiego w 2018 roku i doposażenie laboratorium WIOŚ w Zielonej Górze.	przekazanie środków
3.	NZ	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.	Doposażenie KSRG województwa lubuskiego w zestawy do odkażania i impregnacji ubrań specjalnych	przekazanie środków
4.	MN	Województwo Lubuskie	Program ochrony środowiska przed hałasem dla odcinków dróg krajowych województwa lubuskiego, ma których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny.	dotacja
5.	OW	Szprotawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Henryków Gmina Szprotawa - etap I	dotacja
6.	ZW	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Budowa ujęcia wody w Licheniu - etap I oraz zagospodarowanie osadów ściekowych przy oczyszczalni ścieków w Strzelcach Krajeńskich	dotacja
7.	OW	Gmina Lubiszyn	Przebudowa stacji uzdatniania wody oraz modernizacja przepompowni ścieków w miejscowości Lubiszyn	dotacja
8.	EE	Województwo Lubuskie - Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego	XVII Edycja Ogólnopolskiego Konkursu pn. : "Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski"	dotacja
9.	EE	Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze	Eliminacje wojewódzkie Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej "Młodzież Zapobiega Pożarom"	dotacja
10.	OW	Miejskie Zakłady Komunalne Sp. z o.o. Witnica	Budowa zbiorników bezodpływowych ścieków oraz zakup cysterny asenizacyjnej do wywozu nieczystości ciekłych	dotacja
11.	OW	Gmina Ośno Lubuskie	Zakup specjalistycznego pojazdu asenizacyjnego do wywozu nieczystości ciekłych oraz budowa dwóch zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy Ośno Lubuskie	dotacja
12.	EE	Gmina Nowogród Bobrzański	Kampania edukacyjno- informacyjna "Spotkania wokół śmietnika w Nowogrodzie Bobrzańskim"	dotacja
13.	EE	Miasto Gorzów Wlkp.	Kampania edukacyjna dla mieszkańców Gorzowa Wlkp. "Gorzów miastem bez odpadów"	dotacja
14.	EE	Gmina Krzeszyce	Kampania edukacyjno - informacyjna dla mieszkańców "Czysta Gmina Krzeszyce"	dotacja
15.	EE	Związek Międzygminny "EKO-PRZYSZŁOŚĆ" w Nowej Soli	"Zrób krok w stronę PSZOK i bądź Bio z Eko (Przyszłość)"	dotacja
16.	ZW	Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Gubin	Poprawa stanu gospodarki wodociągowej i kanalizacyjnej w Aglomeracji Gubin	dotacja
17.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna Wężyska	Zakup średniego samochodu ratowniczo- gaśniczego z funkcją ratownictwa ekologicznego dla OSP w miejscowości Wężyska.	dotacja
18.	ZW	Gmina Świdnica	Zaopatrzenie w wodę miejscowości Wilkanowo, gmina Świdnica	dotacja
19.	EE	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubuski Oddział Regionalny w Zielonej Górze	XXIV edycja Konkursu Ekologicznego z cyklu "Dbam o Piękno Mego Domu- Ziemi" pn. "Świat Pełen Kolorów	dotacja

Lp.	Kod dziedziny	Kontrahent - nazwa	Nazwa zadania	Kod rodzaju umowy
20.	EE	Gmina Ośno Lubuskie	Program edukacyjny z zakresu ochrony powietrza, przeznaczony dla mieszkańców Gminy Ośno Lubuskie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci w wieku szkolnym "Ośno Lubuskie Urzeka Klimatem"	dotacja
21.	ZW	Gmina Gubin	Rozbudowa sieci wodociągowej z miejscowości Grabice do miejscowości Grabice Kolonia Gmina Gubin	dotacja
22.	ZW	Gmina Gubin	Budowa sieci wodociągowej z miejscowości Witaszkowo do miejscowości Sieńsk Gmina Gubin	dotacja
23.	EE	Gmina Nowogród Bobrzański	Błękitny Festiwal Twórczości Dziecięcej	dotacja
24.	ZW	Gmina Bytom Odrzański	Modernizacja i przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Wierzbicy Gmina Bytom Odrzański dz. nr 1751	dotacja
25.	EE	Województwo Lubuskie - Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego	Plener rzeźbiarski "Natura i kultura"	dotacja
26.	EE	Województwo Lubuskie - Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego	Ogród dydaktyczny przy Ośrodku Edukacji Przyrodniczej w Pszczewie	dotacja
27.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna w Rybakowie	Zakup fabrycznie nowego samochodu ratowniczo- gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Rybakowie	dotacja
28.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna w Różankach	Zakup fabrycznie nowego samochodu ratowniczo- gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Różankach	dotacja
29.	NZ	Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze	Wyposażenie jednostek ratowniczych Ochotniczych Straży Pożarnych w specjalistyczny sprzęt i środki ochrony osobistej do działań w zakresie ochrony środowiska na terenie województwa lubuskiego	dotacja
30.	EE	Muzeum Etnograficzne w Zielonej Górze z/s w Ochli	Leśna ścieżka edukacyjna "Źródłiskowe uroczysko"	dotacja
31.	NZ	Powiat Krosno Odrzańskie Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie Odrzańskim	Doposażenie Specjalistycznej Grupy Poszukiwawczo - Ratowniczej Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie Odrzańskim w podstawowy sprzęt i środki ochrony indywidualnej z zakresu ratownictwa chemiczno- ekologicznego.	dotacja
32.	NZ	Powiat Żagański - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Żaganiu	Zakup średniego zestawu hydraulicznego oraz skokochronu	dotacja
33.	NZ	Powiat Słubicki, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Słubicach	Doposażenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Słubicach w lekki samochód szybkiego reagowania wyposażony w sprzęt do działań chemiczno - ekologicznych w zakresie uszczelniania i likwidacji wycieków substancji niebezpiecznych.	dotacja
34.	NZ	Powiat Międzyrzecz - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Międzyrzeczu	Doposażenie Komendy Powiatowej PSP w Międzyrzeczu w zestaw ciężkich ubrań żaroodpornych z wyposażeniem	dotacja
35.	OP	Województwo Lubuskie - Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego	Ochrona i inwentaryzacja elementów bioróżnorodności w Parkach Krajobrazowych Województwa Lubuskiego	dotacja
36.	EE	Województwo Lubuskie - Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego	Wyposażenie ścieżki dydaktycznej "Łagowskie szkatuły" w Łagowsko-Sulęcińskim Parku Krajobrazowym	dotacja
37.	EE	Gmina Kargowa	Śmieci segregujemy - zdrowo żyjemy	dotacja
38.	EE	Gmina Międzyrzecz	Kampania informacyjno- edukacyjna na terenie gminy Międzyrzecz - "Mądrze kupujesz - odpady minimalizujesz"	dotacja
39.	EE	Gmina Brody	Kampania edukacyjno- informacyjna dla mieszkańców województwa lubuskiego Brodzkie spotkania wokół śmietnika	dotacja
40.	EE	Gmina Drezdenko	Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy Drezdenko w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi	dotacja
41.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna w Szczawnie	Wsparcie Krajowego Systemu Ratowniczo- Gaśniczego poprzez zakup średniego samochodu ratowniczego dla OSP Szczawno	dotacja

Lp.	Kod dziedziny	Kontrahent - nazwa	Nazwa zadania	Kod rodzaju umowy
42.	EE	Gmina Lubrza	Już nawet dzieci segregują śmieci - piknik ekologiczny	dotacja
43.	EE	Gmina Przytoczna	Segregacja - Rewelacja! - kampania edukacyjna Gminy Przytoczna	dotacja
44.	MN	Województwo Lubuskie	Aktualizacja programu ochrony powietrza dla strefy miasta Gorzów Wlkp. ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszony PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10	dotacja
45.	MN	Województwo Lubuskie	Dostawa aktualizacji oraz serwis aplikacji usprawniających proces zarządzania informacjami środowiskowymi, opłatami za korzystanie ze środowiska, opłatą produktową, obsługą rachunków redystrybucyjnych oraz narzędzi do obsługi sprawozdawczości w zakresie gospodarki odpadami i ochrony powietrza lub dostawa, wdrożenie i serwis równoważnego systemu informatycznego.	dotacja
46.	EE	Gmina Żary	"Piknik ekologiczny w Gminie Żary" - edycja II	dotacja
47.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna w Kolsku	Zakup średniego samochodu ratowniczo- pożarniczego	dotacja
48.	NZ	Powiat Żarski - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Żarach	Doposażenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Żarach w dwa urządzenia do suszenia ubrań specjalnych i węży strażackich	dotacja
49.	NZ	Powiat Strzelecko - Drezdenecki, Komenda Powiatowa PSP w Strzelcach Krajeńskich	Doposażenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Krajeńskich w lekki samochód rozpoznawczo- ratowniczy	dotacja
50.	NZ	Powiat Świebodziński - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Świebodziźnie	Zakup lekkiego samochodu specjalnego do logistycznego zabezpieczenia działań z ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym	dotacja
51.	NZ	Powiat Nowosolski - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowej Soli	Doposażenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Nowej Soli w lekki samochód rozpoznawczo- ratowniczy	dotacja
52.	MN	Województwo Lubuskie	Aktualizacja Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami wraz z Planem Inwestycyjnym w zakresie odpadów komunalnych	dotacja
53.	EE	Miasto Gorzów Wlkp.	Kampania edukacyjno- informacyjna "Ratujmy pszczoły"	dotacja
54.	NZ	Miasto Gorzów Wlkp. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.	Zakup lekkiego samochodu rozpoznawczo- ratowniczego w ramach doposażenia Jednostki Ratowniczo- Gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.	dotacja
55.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna w Toporowie	Zakup średniego samochodu bojowego dla OSP Toporów wraz z wyposażeniem	dotacja
56.	EE	Gmina Jasień	Myślę EKologicznie	dotacja
57.	NZ	Powiat Sulęciński - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Sulęcinie	Zakup zestawu narzędzi hydraulicznych do ratownictwa drogowego i ekologicznego	dotacja
58.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna Szlichtyngowa	Zakup średniego samochodu specjalnego, ratowniczo- gaśniczego z wyposażeniem dla OSP Szlichtyngowa	dotacja
59.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna w Smolnie Wielkim	Zakup średniego samochodu ratowniczo- gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Smolnie Wielkim	dotacja
60.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna w Deszczynie	Zakup ciężkiego samochodu ratowniczo- gaśniczego z funkcją ograniczania stref skażeń chemicznych	dotacja
61.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna w Wyszanie	Zakup średniego samochodu specjalnego, ratowniczo- gaśniczego z wyposażeniem dla OSP Wyszanie	dotacja
62.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna w Lubczynie	Zakup średniego specjalistycznego samochodu ratowniczo- gaśniczego z napędem 4x4 do ograniczania stref skażeń chemiczno - ekologicznych dla OSP Lubczyno, Gmina Bogdaniec	dotacja
63.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna w Lubnie	Zakup średniego samochodu ratowniczo- gaśniczego dla OSP Lubno	dotacja
64.	NZ	Powiat Nowosolski - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowej Soli	Zakup lekkiego samochodu specjalnego do logistycznego zabezpieczenia działań z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego	dotacja

Lp.	Kod dziedziny	Kontrahent - nazwa	Nazwa zadania	Kod rodzaju umowy
65.	EE	Uniwersytet Zielonogórski	Doposażenie bazy dydaktycznej Uniwersytetu Zielonogórskiego dla celu zwiększenia potencjału badawczego i kształcenia specjalistów w zakresie ochrony zasobów naturalnych i bioróżnorodności.	dotacja
66.	NZ	Gmina Nowe Miasteczko	Zakup agregatów prądotwórczych na potrzeby CRP i Urzędu Miejskiego w Nowym Miasteczku	dotacja
67.	NZ	Gmina Maszewo	Ochrona środowiska naturalnego priorytetem Gminy Maszewo	dotacja
68.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna w Otyniu	Zakup motopompy M16/8	dotacja
69.	NZ	Gmina Trzebiechów	Doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie Gminy Trzebiechów	dotacja
70.	ZW	Szanowany Dom spółka z o.o. Kielczów	Budowa wodociągu do Osiedla Szanowany Dom	pożyczka
71.	OW	Szprotawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Henryków Gmina Szprotawa - etap I	pożyczka
72.	ZW	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Budowa ujęcia wody w Licheniu - etap I oraz zagospodarowanie osadów ściekowych przy oczyszczalni ścieków w Strzelcach Krajeńskich	pożyczka
73.	OW	Gmina Lubiszyn	Przebudowa stacji uzdatniania wody oraz modernizacja przepompowni ścieków w miejscowości Lubiszyn	pożyczka
74.	ZW	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "USKOM" Sp. z o.o. Kozuchów	Budowa systemu e-usług dla mieszkańców w Przedsiębiorstwie Usług Komunalnych USKOM Sp. z o. o.	pożyczka
75.	OW	Miejskie Zakłady Komunalne Sp. z o.o. Witnica	Budowa zbiorników bezodpływowych ścieków oraz zakup cysterny asenizacyjnej do wywozu nieczystości ciekłych	pożyczka
76.	OW	Gmina Ośno Lubuskie	Zakup specjalistycznego pojazdu asenizacyjnego do wywozu nieczystości ciekłych oraz budowa dwóch zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy Ośno Lubuskie	pożyczka
77.	ZW	Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Gubin	Poprawa stanu gospodarki wodociągowej i kanalizacyjnej w Aglomeracji Gubin	pożyczka
78.	ZW	Gmina Świdnica	Zaopatrzenie w wodę miejscowości Wilkanowo, gmina Świdnica	pożyczka
79.	OW	Gmina Trzebiechów	Budowa systemu kanalizacji zbiorczej w aglomeracji Trzebiechów	pożyczka
80.	ZW	POMAK Sp. z o.o. Czerwieńsk	Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez wdrożenie kompleksowego systemu e- usług dla ludności świadczonych przez przedsiębiorstwa wodociągowo- kanalizacyjne na terenie 9 powiatów województwa lubuskiego: krośnieńskiego, międzyrzeckiego, nowosolskiego, słubickiego, sulcińskiego, wschowskiego, zielonogórskiego, żagańskiego i żarskiego	pożyczka
81.	ZW	POMAK Sp. z o.o. Czerwieńsk	Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez wdrożenie kompleksowego systemu e- usług dla ludności świadczonych przez przedsiębiorstwa wodociągowo- kanalizacyjne na terenie 9 powiatów województwa lubuskiego: krośnieńskiego, międzyrzeckiego, nowosolskiego, słubickiego, sulcińskiego, wschowskiego, zielonogórskiego, żagańskiego i żarskiego	pożyczka
82.	OW	Gmina Gozdnicza	Rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację sanitarną i deszczową w Gozdnicy (II etap) wraz z przebudową stacji uzdatniania wody	pożyczka
83.	OW	Gmina Gozdnicza	Rozdział kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację sanitarną i deszczową w Gozdnicy (II etap) wraz z przebudową stacji uzdatniania wody	pożyczka
84.	ZW	Gmina Gubin	Rozbudowa sieci wodociągowej z miejscowości Grabice do miejscowości Grabice Kolonia Gmina Gubin	pożyczka
85.	ZW	Gmina Gubin	Budowa sieci wodociągowej z miejscowości Witaszkowo do miejscowości Sieńsk Gmina Gubin	pożyczka
86.	OW	Gmina Łagów	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Żelechów	pożyczka
87.	ZW	Gmina Bytom Odrzański	Modernizacja i przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Wierzbnicy Gmina Bytom Odrzański dz. nr 1751	pożyczka
88.	OW	Zakład Komunalny Spółka z o.o. Jasień	Sieć kanalizacyjna z przyłączeniami w miejscowości Jasień obejmująca ul. I Armii, Agrestową, część Leśnej, Tokarską, Geodetów, Kościelną,	pożyczka

Lp.	Kod dziedziny	Kontrahent - nazwa	Nazwa zadania	Kod rodzaju umowy
			Energetyczną, Zielną, Kościuski, część Sowiej, Powstańców Warszawskich, Waryńskiego, Polną, Parkową, Ogrodową i część Okrzei.	
89.	OW	Zakład Komunalny Spółka z o.o. Jasień	Sieć kanalizacyjna z przyłączeniami w miejscowości Jasień obejmująca ul. I Armii, Agrestową, część Leśnej, Tokarską, Geodetów, Kościelną, Energetyczną, Zielną, Kościuski, część Sowiej, Powstańców Warszawskich, Waryńskiego, Polną, Parkową, Ogrodową i część Okrzei.	pożyczka
90.	OW	Gmina Nowogród Bobrzański	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Nowogród Bobrzański oraz budowa sieci wodociągowej w miejscowości Bogaczów	pożyczka
91.	ZW	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "USKOM" Sp. z o.o. Kozuchów	Budowa systemu e-usług dla mieszkańców w Przedsiębiorstwie Usług Komunalnych USKOM Sp. z o.o.	pożyczka
92.	OA	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	Kompleksowy remont kotłowni gazowej przy ul. Gen. Andersa 1 na cele CO	pożyczka
93.	OA	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	Kompleksowy remont kotłowni gazowej przy ul. Chrobrego 4 na cele CO i CW	pożyczka
94.	OZ	INNEKO Sp. z o.o. Gorzów Wlkp.	Przebudowa z rozbudową kanalizacji odcieków z kwater składowiska odpadów w Gorzowie Wlkp.	pożyczka
95.	OZ	INNEKO Sp. z o.o. Gorzów Wlkp.	Budowa kompostowni selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz kompostowni odpadów	pożyczka
96.	OW	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Trzebiechowie	Budowa systemu kanalizacji zbiorczej poza obszarem aglomeracji Trzebiechów w miejscowości Trzebiechów	pożyczka
97.	OW	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Trzebiechowie	Budowa systemu kanalizacji zbiorczej poza obszarem aglomeracji Trzebiechów w miejscowości Trzebiechów	pożyczka
98.	NZ	Ochotnicza Straż Pożarna w Wyszanie	Zakup średniego samochodu specjalnego, ratowniczo- gaśniczego z wyposażeniem dla OSP Wyszanie	pożyczka
99.	OZ	INNEKO Sp. z o.o. Gorzów Wlkp.	Rozbudowa składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gorzowie Wlkp.	pożyczka
100.	OW	Zakład Usług Komunalnych Cybinka Sp. z o.o.	Modernizacja oczyszczalni ścieków wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Cybinka	pożyczka
101.	ZW	Zakład Usług Komunalnych Cybinka Sp. z o.o.	Budowa Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Radzików, przebudowa Stacji Uzdatniania Wody wraz z bu	pożyczka
102.	OA	Gmina Szczaniec	Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej poprzez modernizację oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Szczaniec	pożyczka
103.	OW	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Trzebiechowie	Budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków, rozbudowa SUW oraz budowa odcinka systemu kanalizacji zbiorczej w aglomeracji Trzebiechów	pożyczka
104. - 290.	OA	Osoby fizyczne, kościelne osoby prawne - 187 projektów	Eko Mieszkaniec – Datacja na ograniczenie niskiej emisji	dotacja
291. - 364.	OZ	Gminy - 74 projekty	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	dotacja

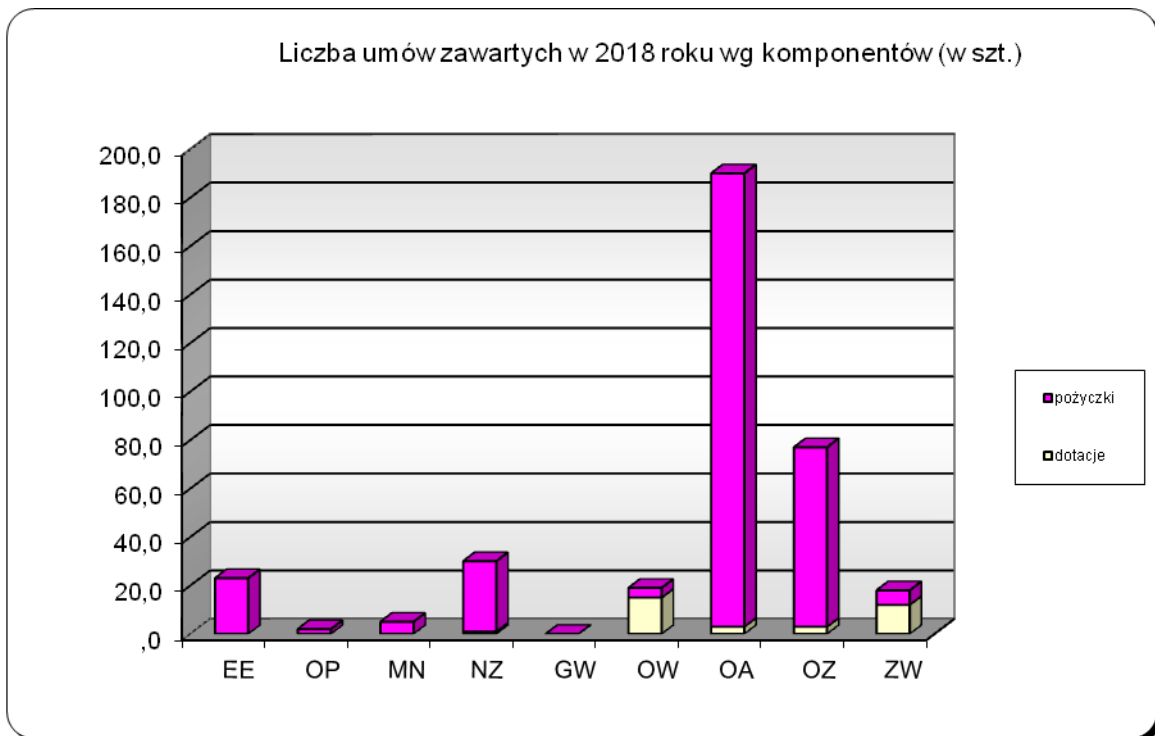
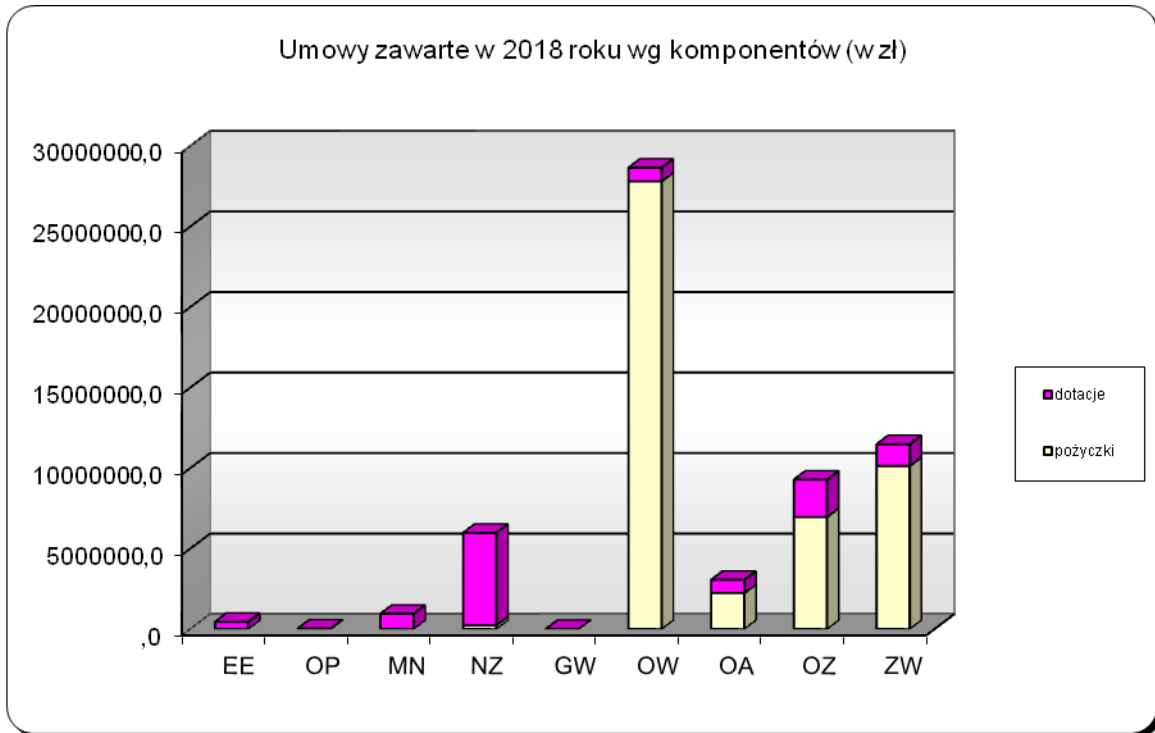
TABELA 2. Struktura umów zawartych w 2018 roku wg komponentów

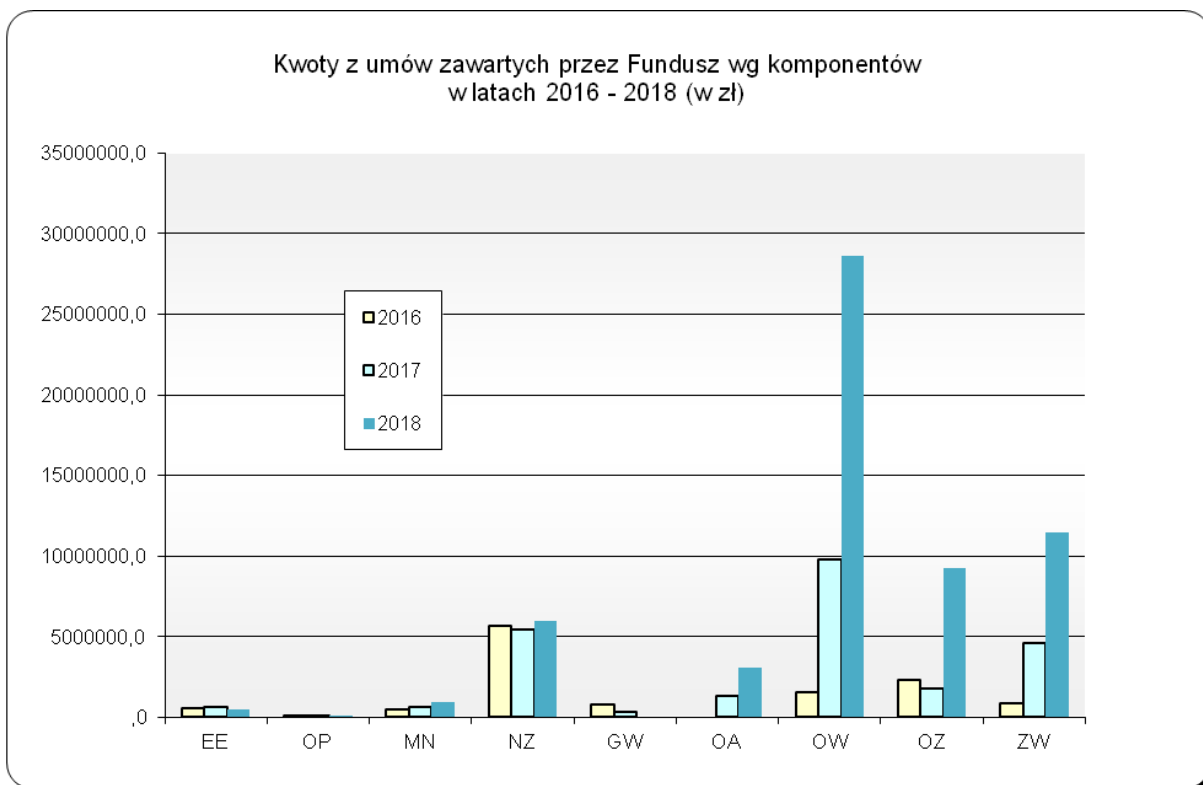
Komponent	ogółem		w tym: pożyczki		w tym: dotacje*	
	liczba umów	kwota dofinans.	liczba umów	kwota dofinans.	liczba umów	kwota dofinans.
Edukacja ekologiczna EE	23	445 248,92	0	0,00	23	445 248,92
Ochrona przyrody OP	2	26 999,64	0	0,00	2	26 999,64
Monitoring środowiska MN	5	948 786,02	0	0,00	5	948 786,02
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska NZ	30	5 973 669,47	1	235 000,00	29	5 738 669,47
Gospodarka wodna GW	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ochrona wód OW	19	28 650 348,37	15	27 800 544,11	4	849 804,26
Ochrona powietrza OA	190	3 057 157,39	3	2 238 450,99	187	818 706,40
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami OZ	77	9 278 830,06	3	6 959 231,53	74	2 319 598,53
Zaopatrzenie w wodę ZW	18	11 477 133,81	12	10 129 042,85	6	1 348 090,96
RAZEM	364	59 858 173,68	34	47 362 269,48	330	12 495 904,20

* łącznie z przekazaniem środków

TABELA 2.1. Struktura umów wg komponentów w latach 2016 - 2018

Komponent	2016	2017	2018	2018/2017	Udział 2018
Edukacja ekologiczna EE	570 244,29	641 044,89	445 248,92	69,46%	0,74%
Ochrona przyrody OP	91 234,00	92 325,65	26 999,64	29,24%	0,05%
Monitoring środowiska MN	461 328,00	610 047,50	948 786,02	155,53%	1,59%
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska NZ	5 682 620,09	5 404 431,81	5 973 669,47	110,53%	9,98%
Gospodarka wodna GW	794 018,81	285 267,75	0,00	0,00%	0,00%
Ochrona powietrza OA	0,00	1 304 718,25	3 057 157,39	234,32%	5,11%
Ochrona wód OW	1 510 678,00	9 785 195,90	28 650 348,37	292,79%	47,86%
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami OZ	2 306 164,23	1 767 456,97	9 278 830,06	524,98%	15,50%
Zaopatrzenie w wodę ZW	850 137,00	4 616 132,00	11 477 133,81	248,63%	19,17%
Ogółem	12 266 424,42	24 506 620,72	59 858 173,68	244,25%	100,00%

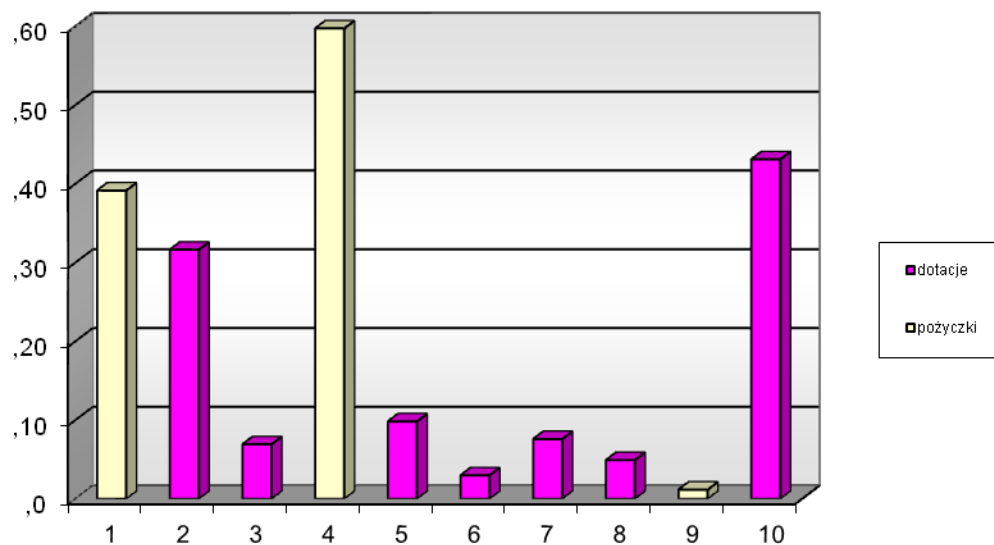

TABELA 3. Umowy zawarte w roku 2018 w podziale na grupy kontrahentów (w zł)

Lp.	Grupa kontrahentów	Forma dofinansowania	Kwota dofinansowania (w zł)	Liczba zawartych umów	Średnie kwota umowy	udział procentowy w	
						pożyczkach	dotacjach
1	Gminy	pożyczka	18 534 674,06	12	1 544 556	39,1%	
2	Gminy	dotacja	3 696 270,87	98	37 717		31,6%
3	Osoby fizyczne	dotacja	808 706,40	185	4 371		6,9%
4	Przedsiębiorcy	pożyczka	28 281 395,42	19	1 488 494	59,7%	
5	Przedsiębiorcy	dotacja	1 146 940,48	4	286 735		9,8%
6	Województwo Lubuskie	dotacja	347 796,98	10	34 780		3,0%
7	Wojewoda i jedn. podległe	dotacja	886 308,00	3	295 436		7,6%
8	Inne jednostki budżetowe i powiaty	dotacja	573 520,97	11	52 138		4,9%
9	Pozostałe	pożyczki	546 200,00	3	182 067	1,2%	
10	Pozostałe	dotacja	5 036 360,50	19	265 072		43,1%
RAZEM		dotacja*	11 687 197,80	330	35 416		
		pożyczka	47 362 269,48	34	1 393 008		
OGÓŁEM			59 049 467,28	364	162 224		

* łącznie z przekazaniem środków

Umowy zawarte w roku 2018 roku w podziale na gr. kontrahentów (w %)

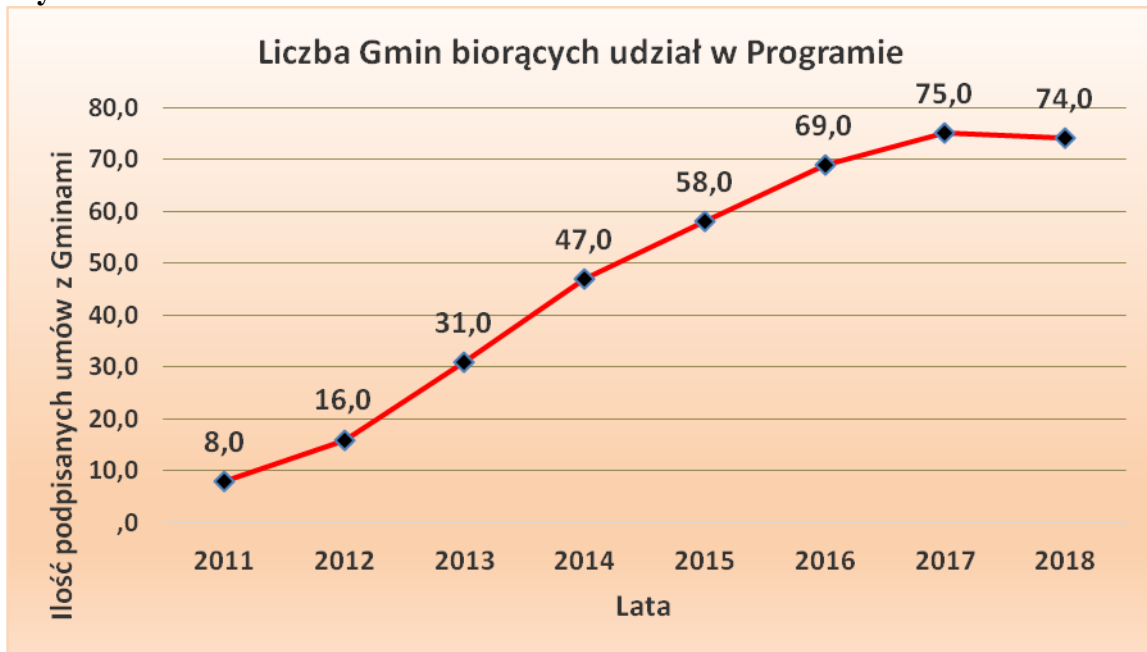

TABELA 4. Program usuwania azbestu

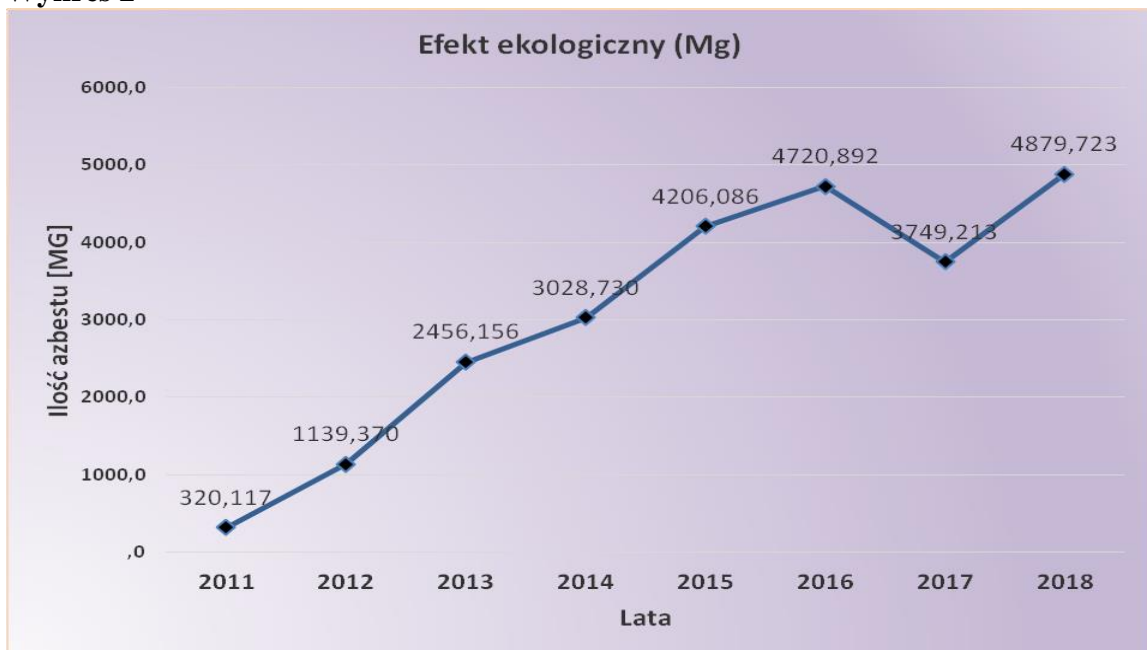
Lp.	Kontrahent - nazwa	Koszt kwalifikowany	Kwota dofinansowania	Efekt ekologiczny [Mg]	Koszt jednostkowy [zł/Mg]
1	Gmina Dobiegniew	7 531,49	7 531,49	11,572	650,84
2	Miasto Zielona Góra	29 431,12	29 431,12	65,616	448,54
3	Gmina Ośno Lubuskie	64 727,92	64 727,92	142	455,83
4	Gmina Nowe Miasteczko	9 395,00	9 395,00	19,41	484,03
5	Gmina Gubin	26 738,23	26 738,23	50,575	528,68
6	Gmina Sulęcín	105 013,51	105 013,51	255,819	410,50
7	Gmina Santok	70 277,42	70 277,42	163,66	429,41
8	Gmina Żary o statusie miejskim	10 619,00	10 619,00	23,54	451,10
9	Gmina Skąpe	13 394,84	13 394,84	25,8	519,18
10	Gmina Niegosławice	11 596,90	11 596,90	20,436	567,47
11	Gmina Trzebiel	4 480,00	4 480,00	6,4	700,00
12	Gmina Kargowa	25 655,77	25 655,77	37,33	687,27
13	Gmina Strzelce Krajeńskie	80 409,47	80 409,47	170,99	470,26
14	Gmina Zabór	8 537,83	8 537,83	15,18	562,44
15	Gmina Bobrowice	7 244,30	7 244,30	17,26	419,72
16	Gmina Bytom Odrzański	19 118,88	19 118,88	31,45	607,91
17	Gmina Szczaniec	9 673,00	9 673,00	12,617	766,66
18	Miasto Gorzów Wlkp.	64 401,48	64 401,48	129,118	498,78
19	Gmina Zbąszynek	33 993,89	33 993,89	83,253	408,32
20	Gmina Kożuchów	38 852,27	38 852,27	57,685	673,52
21	Gmina Zwierzyn	19 656,00	19 656,00	26,2	750,23
22	Gmina Cybinka	27 013,00	27 013,00	52,842	511,20
23	Gmina Żagań	48 813,74	48 813,74	94,344	517,40
24	Gmina Babimost	47 569,94	47 569,94	92,18	516,05
25	Gmina Tuplice	14 074,80	14 074,80	22,745	618,81
26	Gmina Witnica	28 258,14	28 258,14	56,18	502,99
27	Gmina Bytnica	25 945,92	25 945,92	46,84	553,93
28	Gmina Świdnica	6 806,79	6 806,79	16	425,42
29	Gmina Brody	27 130,24	27 130,24	39,45	687,71
30	Gmina Nowa Sól - Miasto	10 966,45	10 966,45	25,43	431,24
31	Gmina Górzycza	39 637,63	39 637,63	93,354	424,59
32	Gmina Otyń	11 629,44	11 629,44	16,37	710,41
33	Gmina Świebodzin	29 449,62	29 449,62	45,447	648,00
34	Gmina Nowa Sól	18 008,46	18 008,46	32,45	554,96
35	Gmina Lubrza	11 534,40	11 534,40	19,02	606,44
36	Gmina Żary	22 964,15	21 964,15	42,751	537,16
37	Gmina Torzym	18 101,90	18 101,90	24,26	746,16
38	Gmina Łagów	24 588,00	24 588,00	30,735	800,00
39	Gmina Jasień	14 321,74	14 321,74	28,737	498,37
40	Gmina Rzepin	48 673,76	48 673,76	90,44	538,19
41	Gmina Stare Kurowo	7 283,39	7 283,39	18,08	402,84
42	Gmina Krosno Odrzańskie	43 356,60	43 356,60	62,88	689,51
43	Gmina Bojadła	20 036,10	20 036,10	30,92	648,00
44	Gmina Sulechów	60 142,79	60 142,79	150,704	399,08
45	Gmina Siedlisko	8 797,14	8 797,14	12,455	706,31
46	Gmina Czerwieńsk	5 924,90	5 924,90	7,663	773,18
47	Gmina Wschowa	32 997,84	32 997,84	74,291	444,17
48	Gmina Szlichtyngowa	8 557,50	8 557,50	24,09	355,23
49	Gmina Szprotawa	68 446,18	68 446,18	154,38	443,36

Lp.	Kontrahent - nazwa	Koszt kwalifikowany	Kwota dofinansowania	Efekt ekologiczny [Mg]	Koszt jednostkowy [zł/Mg]
50	Gmina Lubsko	6 461,65	6 461,65	12,24	527,91
51	Gmina Gubin o statusie miejskim	16 292,22	16 292,22	35,346	460,94
52	Gmina Lubiszyn	35 773,20	35 773,20	94,14	380,00
53	Gmina Gozdnicza	6 691,00	6 691,00	13,382	500,00
54	Gmina Iłowa	47 056,81	47 056,81	88,155	533,80
55	Gmina Nowogród Bobrzański	9 210,04	9 210,04	18,796	490,00
56	Gmina Skwierzyna	73 294,40	73 294,40	161,181	454,73
57	Gmina Deszczno	83 969,58	82 523,49	194,46	431,81
58	Gmina Kolsko	36 213,35	36 213,35	75,52	479,52
59	Gmina Przytoczna	38 605,14	38 605,14	90,881	424,79
60	Gmina Maszewo	11 830,68	11 830,68	25,009	473,06
61	Gmina Krzeszyce	46 030,92	46 030,92	59,397	774,97
62	Gmina Międzyrzecz	17 730,76	17 730,76	37,519	472,58
63	Gmina Kłodawa	17 133,60	17 133,60	28,6	599,08
64	Gmina Bogdaniec	24 689,80	24 689,80	31,512	783,50
65	Gmina Bledzew	107 497,80	99 535,00	251,61	427,24
66	Gmina Dąbie	29 792,00	29 792,00	39,994	744,91
67	Gmina Brzeźnica	46 617,60	46 617,60	97,32	479,01
68	Gmina Trzebiechów	33 254,21	33 254,21	64,611	514,68
69	Gmina Lipinki Łużyckie	21 176,18	21 176,18	29,23	724,47
70	Gmina Lubniewice	9 291,60	9 291,60	24,06	386,18
71	Gmina miejska Żagań	8 544,50	8 544,50	16,41	520,69
72	Gmina Słubice	55 813,10	55 813,10	129,197	432,00
73	Gmina Trzciel	7 569,60	7 569,60	174,103	43,48
74	Gmina Drezdenko	147 688,80	147 688,80	316,101	467,22

Wykres 1

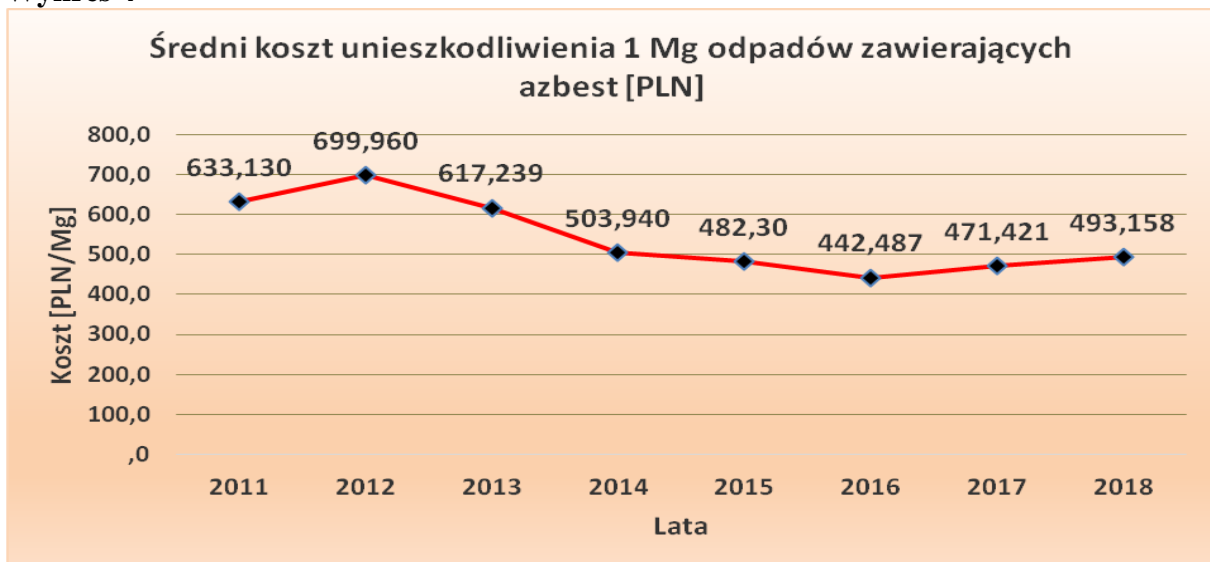
Wykres 2

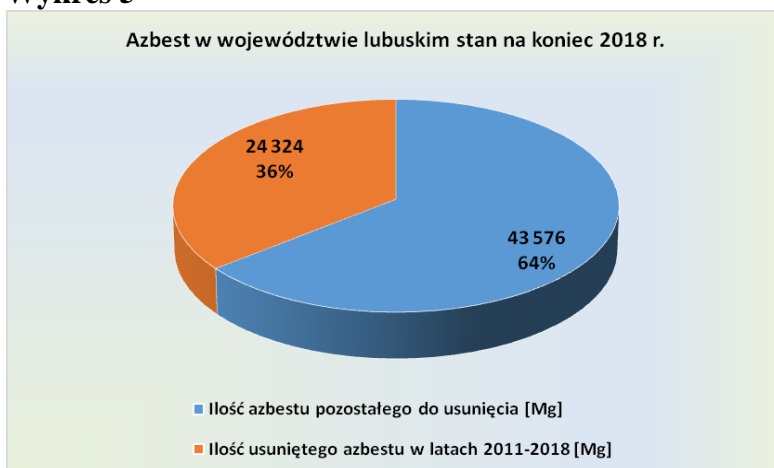
Wykres 3

Wykres 4

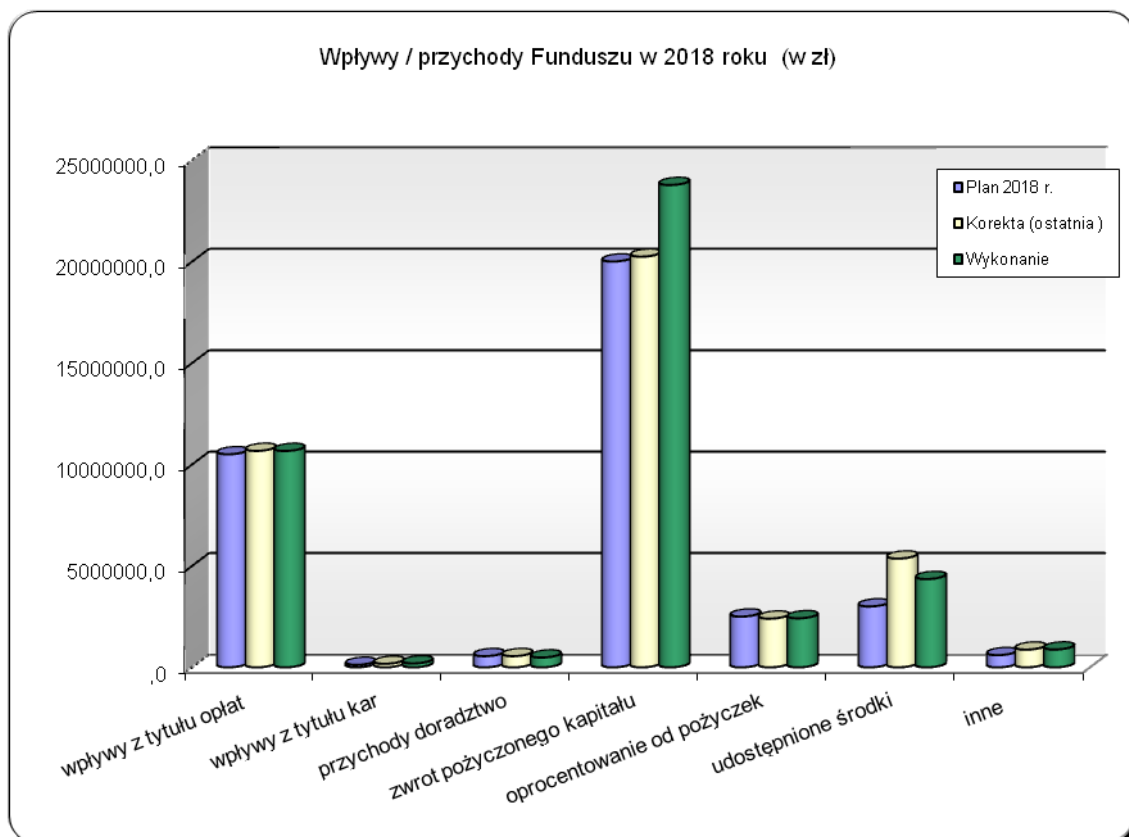
Wykres 5

TABELA 5. Wpływy / przychody Funduszu w 2018 roku (w zł)

Wyszczególnienie	Plan 2018 r.	Korekta (ostatnia)	Wykonanie	% wykonania
Wpływy z tytułu opłat	10 500 000,00	10 667 000,00	10 663 351,58	100,0%
Wpływy z tytułu kar, opłaty z tyt. decyzji administracyjnych	120 000,00	172 000,00	192 408,81	111,9%
Przychody z tyt. doradztwa energetycznego	550 000,00	550 000,00	481 574,65	87,6%
Zwrot pożyczonego kapitału	20 000 000,00	20 243 000,00	23 772 041,99	117,4%
Naliczone oprocentowanie od pożyczek, odsetki za zwłokę	2 500 000,00	2 400 000,00	2 415 335,17	100,6%
Udostępnione środki z NFOŚiGW	3 000 000,00	5 360 000,00	4 349 642,94	81,2%
Inne *)	600 000,00	871 000,00	875 595,49	100,5%
RAZEM	37 270 000,00	40 263 000,00	42 749 950,63	106,2%

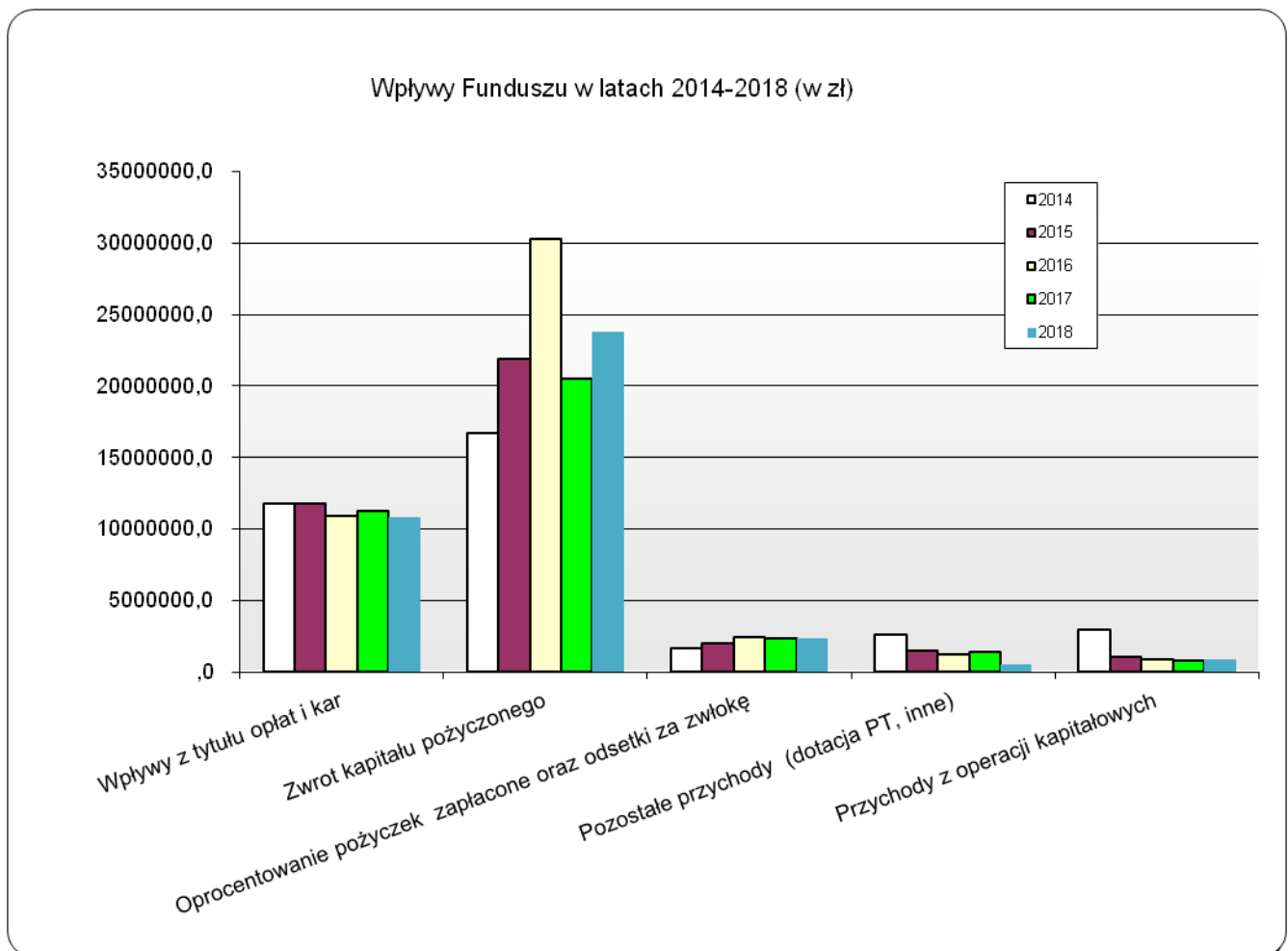
*) odsetki od lokat, obligacji, nadwyżka dochodu gminnego funduszu oraz pozostałe przychody

TABELA 6. Wpływy Funduszu w latach 2014-2018

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	Wskaźnik 2018 : 2017
Wpływy z tytułu opłat i kar	11 738 882	11 809 394	10 893 859	11 250 891	10 855 760	96,5%
Zwrot kapitału pożyczonego	16 673 748	21 918 885	30 241 801	20 473 133	23 772 042	116,1%
Oprocentowanie pożyczek zapłacone oraz odsetki za zwłokę	1 615 323	2 030 912	2 424 300	2 379 087	2 376 830	99,9%
Pozostałe przychody (dotacja PT, doradztwo energetyczne, inne)	2 615 871	1 500 280	1 220 678	1 414 368	498 956	35,3%
Przychody z operacji kapitałowych	2 934 675	1 029 234	879 105	825 602	858 214	104,0%
RAZEM	35 578 500	38 288 705	45 659 743	36 343 081	38 361 802	105,6%

* bez środków udostępnionych w ramach podpisanych umów z NFOŚiGW

TABELA 7. Koszty / wydatki Funduszu w 2018 roku

Wyszczególnienie	Plan na 2018 rok	Korekta planu (ostatnia)	Wykonanie	Struktura wydatków
Wyływ pożyczek	54 000 000,00	39 790 000,00	32 829 180,30	66,0%
Wyływ dotacji*	8 900 000,00	8 476 000,00	8 128 151,26	16,3%
Dopłata do oprocentowania kredytów	100 000,00	120 000,00	91 500,97	0,2%
Umorzenia	0,00	0,00	0,00	0,0%
Udostępnione środki z NFOŚiGW	3 000 000,00	5 360 000,00	4 349 642,94	8,7%
Wydatki inwestycyjne	92 000,00	92 000,00	75 434,41	0,2%
Koszty utrzymania organów i Biura oraz pozostałe koszty oper i finansowe	4 850 000,00	4 541 000,00	4 285 464,65	8,6%
RAZEM	70 942 000,00	58 379 000,00	49 759 374,53	100,0%

* łącznie dotacje, przekazania środków, nagrody i rekompensaty dla gmin

